

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

Hirdetések:
= Megállapodás szerint. =

Nyilttér soronként 1 K.

Kéziratokat
nem küldünk vissza

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

A városok bajai.

Csütörtökön indult utnak Zalaegerszeg város küldöttsége, amely pénzt, segélyt és felgyült tartozások elengedését kéri a kormánytól. A deputáció memorandumot és jó reménységet vitt magával; hogy mit hoz vissza, azt e sorok keltekor még nem tudjuk. Ránk nézve természetesen az volna kívánatos, hogy a kormány egyetlen kérésünket se utasítsa vissza, mert ha kérelmeink nem találunk meghallgatásra, a pótdó emelkedés réme fenyeget bennünket.

A huszárlaktanya felépítése elodázhatatlan. A bér pedig nem fedezi a befektetendő tőke törlesztési részleteit. Ha tehát a kormány nem nyújt segítő kezet, ezen a címen évenként néhány ezer korona új teher hárul a városra.

Az iskolák államosítása illetve a főgimnázium felállítása alkalmával a város évi 20000 K hozzájárulásra kötelezte magát. A hozzájárulást azonban gyenge három esztendőig elfelejtettük megfizetni. Tartozunk eszerint — ha jól tudjuk — 60000 koronákkal a kincstárnak. Ami nem kis summa egy olyan városra, amelynek polgárai össze-vissza 117.000 korona egyenes adót fizetnek.

De ezek a mi lokális bajaink. Ezekről csak a mi fejünk fáj. Vannak azonban olyan általános bajok, amelyek minden városban egyformán érezhetők s amelyek miatt jajgat az országnak majd minden városa.

A zalaegerszegi deputáció megjelenése csak egy kis epizód a miniszterek szobáiban. Járt előtte már ki tudja hány s még jön utána egész sorozat városi küldöttség. A memorandumokból egy egész irattár telnek ki. És valamennyi kér, valamennyi pénzt kér s bizony-bizony kevesen kapnak. Az állam kasszája feneketlen, mikor pénzt fogad be, de sokszor kiürül, amikor a kérelmezők ostroma veszi körül.

Ez a nagy deputáció járás kifejezi azt a rettenetes küzdelmet, amit a városok folytatnak a haladás érdekében magukra vállalt terhekkal. A memorandumok siránkozva emlegetik, hogy a városi nép immár elérkezett a teherviselési képesség végső határáig s a városi szervezet nem bírja azt a sok feladatot megoldani, amelyeket az állam reá rótt. A helyi érdekek istápolása már csak alig-alig lehetséges, mert a városi adminisztráció s a polgárság erejét

az állam köti le magának. Szóval rossz a rendszer. A sok teherért ellenszolgáltatás nincs. A városok egyetlen menedéke az adóprés, amelyet szorongatnak amíg össze nem törik az egész masinát.

A következők kiszakított sorok egy memorandumból, amely a miniszter előtt fekszik s amely teljesen fedi azt a képet, amelyet városaink, különösen a kisebb városok helyzete nyújt. És bizonyítja azt is, hogy sokáig így nem maradhat, ha nem akarjuk bevárni a városok esődjét, amelynek következményeit ki sem tudjuk számítani.

* * *

Az utolsó félszáz év alatt, az ipari technika és termelés nagyarányú fejlődésével kapcsolatban, az egyes országok lakosságának sajátos vándorlását látjuk a városok felé, melyek épen a lakosság ezen tömörülésénél fogva kénytelenek népjóléti s egészségügyi intézményeket létesíteni, — intézményeket, melyek a kisebb népességű helyeken vagy egyáltalán szükségtelenek, vagy nem oly mértékben szükségesek, mint a falvak közt egyre nagyobb és nagyobb embertömeget rejtő városokban.

Ezeknek a városba tömörülés által szükségképpen megkívánt intézményeknek létesítése nagy terheket ró a városokra, melyek közigazgatása és közrendszere is jelentékenyen nagyobb pénzbeli áldozatokat kíván, mint a falvaké.

A városok ezen nehéz helyzetén a külföldi államok a legkülönbözőbb módokon — fogyasztási adók, vagy egyes hozadáki adók átengedésével — iparkodtak segíteni s művelt államok között ugyszólván csak Magyarország az egyetlen, hol a városok nemcsak a lakosság tömörülése folytán szükségessé vált intézményeket kénytelenek kizárólag saját lakosságuk megterhelésével megvalósítani, hanem a városi adminisztráció ellátására alkalmaznak a polgárok adófilléreiből fizetett tisztviselőket, de végzik az állami természetű teendők egész sorozatát anélkül, hogy az általuk teljesített munkáért az államtól a legesekélyebb kártalanításban is részesüljenek.

Feltűnő ez épen nálunk Magyarországon, hol a vármegyei közigazgatás költségei teljesen az állam pénztárából fedeztetnek; hol az állam a községi közigazgatás költségeinek is igen jelentékeny részét viseli, feltűnő az, épen nálunk, hogy csak a városok azok, melyeknek az állam az egyébként is terhes kulturális, közegészségi s közbiztonsági intézményeknek megalapításában nemcsak segítségül nem jön, de megköveteli tőlük a saját feladata körébe tartozó teendők végzését is minden ellenszolgáltatás nélkül.

Pedig ha valahol megérdemlik a városok, hogy a szociális fejlődés által reájuk hárított terhek viselésére támogatást nyerjenek, megérdemlik azt különösen Magyarországon, hol a városok nemcsak az ipari és gazdasági élet megteremtői, hanem a nemzeti szellemnek is legbárb munkásai s a magyarosodásnak leghatásosabb eszközlői.

Nem hivatkozunk azokra az intézményekre, melyeket a nemzeti szellem ápolására a városi lakosság megalapított és fenntart, de hogy azon a téren, mely nemzetünk élete szempontjából a legnagyobb fontosságú, az egy nyelvű s egy nemzeti eszmétől vezetett magyar társadalom kialakulása terén a városoknak micsoda fontos-

ságuk van s mily megbecsülhetetlen missziót teljesítenek, arra legyen szabad hivatkoznunk a statisztika rideg számaira s legyen szabad hivatkoznunk ezeknek a számoknak tanúságára, melyet a legilletékesebb magyarázó a következő szavakban von le: »A nyelvi átalakulás a városokban sokkal gyorsabb, sokkal teljesebb. A vidéki népesség a maga konzervativizmussal ha megtanulja is a magyar nyelvet az iskolában, vagy a magyar községek lakosaival való érintkezés közben, de azért otthon, családi tűzhelye mellett örömelebb beszél az a nyelvet, melyet apától örökölt. Ellenben a városokban, főleg a kultúra hatása alatt, a magyarság géniusza nem fél-, hanem egész munkát végez.«

És mégis kénytelenek vagyunk napról-napra szomorúan tapasztalni, hogy a városoknak nemzetünk életére oly kiszámíthatatlan fontosságú munkája nem találkozik tetteikben megnyilatkozó méltánylásra ott, hol a magyarság fejlődése iránti érdeklődésnek a legmelegebbnek kellene lenni, s nemzetünk törvényhozói nem sietnek a városok támogatására, hogy azok vállairól a majdnem leroskasztó terhek egy részét levéve, előmozdítsák azt a munkát, melyet a városok eddig magukra hagyottan annyi odaadással s oly nagy eredménnyel teljesítettek.

Pedig e terhek már-már elhordozhatatlanok. A községi pótdó, mely a legtöbb városnál, nagyobb vagyon híjjában, egyedül nyújt fedezetet az elodázhatatlan kiadások költségeire, számos városban megközelíti, eléri, sőt meghaladja az állami adó összegét, még kirívóbbá téve azt a nagy aránytalanságot, mely adórendszerünk igazságtalanságából fakad s mely a rendkívüli magas házbér- és kereseti adóval az összes adóalanyok közt legnagyobb mértékben a városok lakosságát sújtja. És ehhez a súlyos adóterhehez hozzájárulnak a legkülönbözőbb címeken szedett mellékszolgáltatások, nem is szólva azokról az önkéntes jellegű, de erkölcsi kényszerítő erejűknél fogva alig kikerülhető társadalmi megadóztatásokról, melyek a már amúgy is súlyosan megterhelt városi lakosság terheit szaporítják. Mindezek tetejébe pedig a rend. tan. városok még külön is kötelezték a vármegyei törvényhatóság különböző című szükségleteihez hozzájárulásra.

A városi lakoságnak ez a minden oldalról igénybevétele okozza, hogy adózásképesége teljesen kimerülvén, újabb elodázhatatlanul szükséges alkotások megvalósításába fogni nem mer.

A városok terheik sulya alatt már régóta felemelték kérés szavukat s szorongatott helyzetükben terheik egy részének vállairól levételért könyörögtek. Biztató ígéretekben nem is volt hiány, s az utóbbi években e biztatás oly határozott alakot öltött, hogy joggal remélhették, hogy a segítség képe nem lesz tűnő délibáb. Különösen a fogyasztó adók bérösszegének a városi háztartás oéljaira fordíthatásával orvosolhatók lettek volna a legegésőbb bajok, s meg lett volna adva a lehetőség, hogy a városok újult kedvvel és erővel fogjanak továbbhaladásuk feltételeinek megalapozásához.

Fájdalom, a legutóbbi jelek bizalmunkat meg-ingatták s már-már esüggödvé kérdezzük, hogy továbbra is a kínos vergődés lesz-e osztályrészünk, vagy pedig sikerül tényleg meggyőzni a nemzet vezetésére hivatottakat arról, hogy nemzeti életünk legfontosabb szervei a városok, s ezeknek lassu sorvadásával sorvad maga a nemzet is és nem fejtheti ki azokat az erőket, melyek kifejtésére szüksége van, ha a művelt népek versenyében megállani akar.

Meg vagyunk győződve, — hogy minden igazságosan és méltányosan gondolkodó ember belátja

a mai helyzet tarthatatlan voltát, belátja, hogy a városokra tolni az állami természetű teendők egész seregét anélkül, hogy ezeket megfelelő ellenszolgáltatásban részesítsék, nem egyeztethető össze az igazság és méltányosság legelőlibb követelményeivel; belátja, hogy ha azt akarjuk, hogy a városok tovább is teljesítsék a maguk nemzetépítő nagy munkáját, meg kell szabadítani őket a teherrel, mely ólomsúlyként gátolja emelkedésüket s akadályozza fejlődésüket. Az igazság és méltányosság szempontja egyrészt, a nemzet valódi érdekeinek figyelembe vévése másrészt, lehetetlen, hogy meg ne szüljék törvényhozóinkban azt az elhatározást, hogy a városoknak jogos kérését sürgősen teljesíteni kell.

A kudarc.

A magyarországi szociáldemokrácia nagy garra megindított földmivelő mozgalma súlyos kudarcot, szégyenletes eredménytelenséggel járt. Pedig ugyancsak neki gyűrűköttek a vezérek. Nagyon kötötték az ebet a karóhoz. Most ütött a magyar gazdaközönség utolsó órája, most törjük le a birtokos osztályt, hogy abba koldul örökké. Így fogadkoztak a vezérek, akik mohó vágygal, a telhetetlenség utálatos falánkságával vetették rá magukat a csendes falu népére. A hatalmi önkény belügyére megadta nekik erre az alkalmat a földmivesszövetségek engedélyezése által. Ez a politikai kalandor a nemzet alkotmánya ellen folytatott harcában a gazdasztályban találta a legerősebb ellentételt és azért forralt bosszút ellene.

A földmivelőszövetségek engedélyezése után a szociálista párt örömmámorban uszott. Hogyisne, mikor az agyonpompolt ipari munkásság után új tér nyílik meg a pénzszerezésre. Csináltak is olyan alapszabályt, ígértek is abban annyi szépet és gyönyörűt, hogy a paraszt minden újját megnyalhatta utána. Nincs az a kedvezmény, az a boldogság, az a segítség, amely benne ne lett volna az új szövetség alapszabályaiban. Olyan ember nem kívánhatott, amit a szövetség meg ne ígért volna. És egyszerre három is alakult. Kapott egyet Mezői, egyet Várkonyi és egyet a nemzetköziet. Várkonyi azt mondta, hogy husz pesti patikáért nem adná ezt az üzletet. Pedig odadhatta volna, mert rövid néhány hónap alatt megszűnt Várkonyi pártjával egyetemben a szövetség is. Mezői még csak valahogy tartja a szövetségben a lelket, de sokáig ő sem bírja. Egyik vidékről a másikra vándorol és ma-holnap szűk lesz neki ez a kis haza.

Bennünket főleg a nemzetközi szociálisták földmivesszövetsége érdekel, mert az indult nagy reményekkel a küzdelembe. De érdekel és a közérdek szempontjából alapos figyelemre méltó ez a szövetség különösen azért, mert az ő sorsának bírálata utján világos képet nyerünk a magyarországi agrárszociálistákról s annak kilátásairól. A szövetség alakulásának pillanatnyi hatása alatt óriási agitációt indított a párt. Legjobb erőt küldte a vidékre, akik heteken keresztül járták a falvakat és beszéltek a népet megváltó szövetségről. Egész megyékben terjedt el a nép között az a képtelen mese, hogy a földmivesszövetség a király ajándéka, mellyel a nép az urakkal szemben kivívhatja jogait. De ezenkívül ígértek a szociálisták, mi szemnek, száznak kívánatos.

Egy központi vezér pl. ezeket mondta a szövetségről:

„Ezentúl vége itt az urak uralmának. A nép kezébe kapta azon hatalmas eszközt, mellyel jogos uralmához jut. Miénk lesz a föld és annak haszna, miénk lesz minden. Az új szövetség által annyi bért kapunk, amennyi nekünk jól esik. Mi nem megyünk a gazdához, hanem várjuk őt a szövetségben. Ha jön, akkor megállapítjuk a bért, azt vagy megadja, vagy nem adja meg. Ha nem adja meg, nem kapunk munkást. Persze, elvtársak, ti azt mondjátok, hogy akkor hozat más faluból. Igen ám, de ott is lesz szövetség és ott sem kap egy fiamunkást. Hát mit csinál akkor? Megadja a bért, ha tíz pengőt is kérünk. De ez még semmi. A befizetett tagdíjakból adunk a szárák idején segílyt, betegség idején táppénzt, rokkantság esetén nyugdíjat és szerzünk földbérletet, hogy a saját magunk gazdái legyünk. Aki ezek után is húzódik tőlünk, az megérdemli sorsát, hogy nyomorultan, gyáván pusztuljon el.“

Ki esodálkozik ezek után, hogy az amugysem valami kedvező anyagi viszonyok között élő nép felült a szép képnek és fizette a tagdíjakat, mint a köles? Hogy csatlakozott a szövetséghez, megalakította a csoportot? A megindított akciónak oly hatása volt, hogy majdnem 3000 községben indult meg a vidéki csoportok megalakulására a mozgalom. A párt már egy földmivelő napilap megindításának a tervével foglalkozott és lelkesen építette a légvárakat. De a szociálista párt tervét, a nép végez. Az elbizakodott vezérek minden terve meghiúsult. A földbérletek tervét a községek visszautasították és nem voltak hajlandók a szociálista párt közvetítését elfogadni. Majd elvégezzük mi azt magunk a néppel, mert jóllaktunk a vigécekkel, hangzott a községek válasza. Ekkor a szociálista párt az aratósztrájkot kezdte szervezni. A vidéki értekezletekre még visszaemlékezünk, amelyekkel lehetetlen feltételű szerződési mintákat fogadtattak el.

Az egész országban aratósztrájkra való előkészületek folytak. Ez egyszer azonban nemcsak a munkások, hanem a gazdák is szervezkedtek. E szervezkedésnek nem volt az a célja, hogy a munkásság érdekeit elnyomja, hanem hogy a mezőgazdasági termelést biztosítsa. A gazdaközönség mindent elkövetett, hogy a munkássággal egyezsége jusson és többnyire sikerült is. A gyenge termés kissé kiábrándította a felizgatott népet, amely belátta, hogy a gazdának is nehéz éve van. Ahol a munkássággal való egyezkedés lehetetlen volt, ott idegen munkaerőről gondoskodtak. Így bukkot el az aratósztrájk.

Mit kapott tehát a nép az égis dicsért földmivesszövetségtől? Semmit. Befizette a tagsági díjakat, amelyek kámforként tűntek el. A központ mind elszedte, hogy fizethesse az embereit. A nép érezte, hogy mint annyiszor, újra becsapták. Pénzét elköltötte a központ, a vidéki csoportoknak egy fillérjük sem maradt. A már megalakított 600 szövetség között 450 részint önmagától szűnt meg, részint szabálytalanságok miatt feloszlatták. A megmaradt 150 csoport között 80 megszaktított a központtal mindenemű összeköttetést, a többi még remél.

Ime a kirihedt Kristóffy boszuálló ajándéka így sült visszafelé. Egyévi működés után a szociálisták kudarcra teljes. Az agrárszociálista mozgalom haldoklik, a nép kiábrándult a szociálisták hazugságaiból. Mit jelent ez? Hogy a magyar népnek nem kell a nemzetközi szociálisták. Hogy mégis csatlakozott hozzá, az annak a jele, hogy a mi népünket is megragadta a kor szervezkedési láza. Nem esodáljuk, ha a nép szervezkedni akar, ha elégedetlen. Semmi oka az ellenkezésre. Elvégre az ország minden osztálya szervezkedik. A nagyobb tisztviselőktől az utolsó bakterig ma már mindenki egyesül érdekeinek védelmére. Csakhogy, amíg az intelligensebb elemek önállóan a szociáldemokráciától alakítják meg a szervezeteiket, addig erre a mi népünk képtelen, mert sem a műveltsége, sem az önállósága nincs meg hozzá. Felül az első jött-mentnek és oly mindegy neki, hogy mi annak a lobogónak a neve, a színe, amely alatt tömörül. A nép érzi, hogy tömörülnie kell. És itt találunk rá társadalmunk egyik súlyos bünére. Mert látjuk, hogy a népet a szociálisták többször becsapták és az újra és újra ül fel nekik. Felül, mert szervezkedni akar, mert érzi, hogy hasonlóan a többi osztályokhoz — neki is kell érdekszövetség.

És ha nem jön hozzá senki, csak a szociálisták, akkor velük indul harcba. Akkor az ő politikai terveit támogatja. És ez mindaddig így lesz, amíg a magyar társadalom vezető körei be nem látják, hogy az ő kötelességük a nép védelme, jólétének emelése, szervezése, felvilágosítása. Ha ők nyitnak utat a nép vágyainak, jogos törekvéseinek, akkor a szociálisták kudarcra a mostani földmivesszövetségnél is csufosabb lesz. A magyar népnek nem kell a szociálisták, de vágyik a szervezkedés után, helyzete javítása után. Az ehhez szükséges eszközöket megadni pedig a társadalom vezető osztályának a kötelessége.

A kath. népszövetség előkészítő értekezlete.

Csütörtökön a zalaegerszegi »Arany Bányá« szálloda nagytermében előértekezlett volt a kath. népszövetség megalakítása érdekében.

Az értekezletre Rakovszky Istvánnak, a képviselőház alelnökének megérkezését is várták, azonban Rakovszky betegeskedése miatt nem jött le. A központból megjelentek: Molnár János prelat, Nyáry Béla, Ernst Sándor, Beniczky Ödön képviselők, Turi Béla, Huszár Károly hírlapírók s Haller István, a népszövetség titkára.

A nagyteremben legnagyobb részben papok jelentek meg s a szomszédos községekből néhány földműves. Ennek az oka kétségtelenül az volt, hogy az értekezletről még a városban sem tudtak s ugyszólván meglepetést keltett, amikor a vármegyei kath. papság oly tekintélyes számban érkezett csütörtökön reggel a városba. Mindenki úgy volt meggyőződve, hogy zártkörű politikai értekezlet folyik, amelyen csak a meghívottak vehetnek részt. A közönségnek kath. része is távolmaradt s ez tartóztatott bennünket is attól, hogy lapunk részéről tudósítót küldjünk ki. Ezért tudósításunk hézagos és nem kimerítő.

Az értekezlet lefolyásáról a következő értesítéseket kaptuk.

Molnár János prelat az értekezletet megnyitván, bejelentette, hogy Rakovszky István betegsége miatt nem jöhetett le Zalaegerszegre. Ezután vázolta a népszövetség célját. Utalt az élet folytonos haladására, az átalakulásra, amely új irányok felé hajtja az emberiséget. A társadalmat átalakító forogás közepette a szociáldemokrácia folytonosan erősödik s erejét szervezeteinek köszönheti, amely behálózza az egész világot. A kath. társadalomnak is szervezkednie kell, hogy ellenállhasson a katholicizmus ellen irányuló törekvéseknek. Erre irányul a népszövetség, amelynek szervezését ő már a néppárt megalakulása alkalmával szorgalmazta. Üdvözli a megjelent papságot, amelynek kezébe van letéve a népszövetség sorsa s amelyre vezető szerep vár a mozgalomban.

Ezután Haller István titkár hosszú beszédben ismertette a népszövetség céljait. A beszéd közel egy óráig tartott. Kijelentette a többiek között, hogy a népszövetség eszméjét és rendszerét a németektől vették s német mintára akarják megcsinálni azt a szervezetet, amely egyesítse magában az ország egész kath. társadalmát.

Dr Ernst Sándor képviselő indítványozta, hogy a népszövetség alakuló gyűlését március 22-én tartsák meg.

Huszár Károly szerkesztő a jelenlévő földműveseket figyelmeztette, hogy majd a zsidó lapok részéről támadásoknak lesznek kitéve, ami annak a jele, hogy félnek a népszövetségtől.

Nyáry Béla képviselő arról az áramlatról beszélt, amely az állam és egyház szétválását célozza s amely irány jelszava az, hogy a vallást ne keverjük a politikába. Nyáry Béla képviselő ezt a jelszót nem vallja; szerinte minden kérdésbe bele kell vinni a katholicus meggyőződést s ezt a politikában sem lehet félredobni. Buzdította a jelenvoltakat a papsággal való együttes működésre a közügyek terén is.

Az értekezlet ezután elfogadta Molnár János prelat azon indítványát, hogy március 22-én minden nagyobb községben népszövetségi gyűlések tartassanak.

A Zalaegerszegi Irodalmi és Művészeti Kör.

A Z. I. M. K. múlt héten tartotta meg évi közgyűlését s a titkári jelentés beszámol arról a munkáról, amelyet ez a kulturális egyesület fenállása óta kifejtett.

Szerény volt a kezdet, ma már azonban egy megizmosodott és elismert egyesület áll a művészet és kultúra szolgálatában.

Az I. M. K. Zalaegerszegen ugyszólván művészi életet teremtett. Zenekara ritkítja párját s nagyobb városok filharmonikusai is alig képesek azt felmutatni, amit Sándor Zsigmond, a kör karnagya rövid néhány év alatt alkotott.

Az irodalmi szakosztály a szabad liceumi előadások szervezésével tett szolgálatot a közönségnek. Ezek az előadások oly magas nivón állnak s oly sokoldalúak, hogy méltán megérdemlik azt a nagy érdeklődést, amelyet irántuk a közönség tanusít. Minden előadás alkalmával zsufolóság megtelik a terem, ami legjobban bizonyítja a szabad liceum népszerű voltát.

A jövőben a kör a színészet ügyét is működési körébe vonja s lehetővé kívánja tenni, hogy Zalaegerszeg város legalább néhány hétig elfogadható színelőadásokat élvezhessen.

A jövő programja ezzel szorban nem merült ki s ha a közönség nem vonja meg támogatását a körtől, az fokozottabb erővel dolgozhatik a művészi izlés fejlesztése és az ismeretek terjesztése érdekében.

Sajnos, az utóbbi évben a tagok száma csökkent, mert az alapítók közül sokan elköltöztek s kevés az önként jelentkező, a kör pedig tagok toborzása iránt mozgalmat nem indított, miután a multban a város intelligenciája önként sietett a kör tagjai közé lépni. Reméljük, hogy a taggyűjtés iránt megindítandó akció teljes sikerrel fog járni.

A kör vezetői, élükön Dr Ruzsicska Kálmán kir. tanácsossal, Sándor Zsigmond kir. mérnökkel és Dr Urbanek Károly főgimn. tanárral, a fáradhatatlan tikkárral szakadatlanul dolgoznak, buzgólkodnak, hogy a kör minél többet nyújtasson a közönségnek s minél jobban megközelítse céljait. Sokat köszönhetünk a főgimn. tanári karának, amelynek feje, Medgyesi Lajos igazgató és minden tagja lelkes hívei az I. M. K.-nek.

A közgyűlés elé terjesztett tikkári jelentés, amelyet Dr Urbanek Károly tikkár szerkesztett, téjekozást nyujtanak arról: mit dolgozott s mit nyujtott az I. M. K. az elmúlt évben.

„Midőn a mult 1907 év március 3-án megtartott tisztújító közgyűlés a megüresedett tikkári állás betöltésénél csekély személyemre gondolt, csak habozva, szinte aggodalommal mértem a megtisztelő megbízást elfogadni, mert ismertem egyrészt az ily ügyekben való jártatanságomat, másrészt a Kör nemes célját s nagy feladatait, melyeknek megvalósítására való törekvést körünk egyik buzgó tagjának, közkatonájának sem szabad szem elől tévesztenie, annál kevésbbé a köri tisztviselőnek, ha a megbízásra méltónak kíván mutatkozni.

Biztam azonban igen tisztelt elnökeinknek elismert buzgó vesetésében s irányításában, biztam tisztviselőtársaim s a t. választmányi tagok segítő együttműködésében. Ez a bizalom, ennek az együttműködésnek tudata biztatott, lelkesített, hogy feladatomban, ha talán nem is kellő eredménnyel, de tőlem telhető körültekintéssel és jó akarral megfelelni igyekezzem.

De mindennél jobban biztatott engem s buzdíthat mindnyájunkat is m. t. Közgyűlés, az együttes további önzetlen munkálkodásra körünknek jó hírneve, mondhatnám tekintélye. És mikor a Z. I. és M. K. jó hírnevéről, egyre erősödő tekintélyéről van szó, lehetetlen meg nem emlékeznünk a legőszintebben őrzött hála hangján Körünk legönzetlenebb, legönfeláldozóbb, legbuzgóbb tagjáról, Körünk egyik alelnökéről s a művészeti szakosztály elnökéről: Sándor Zsigmond kir. mérnök úrról, mert neki köszönhetjük elsősorban messze híres magas színű zenekarunkat, nélküle — valljuk csak be őszintén — ma talán már nem is voluánk. Mert bennünket, m. t. Közgyűlés legalább szerintem, csupán a zenekar mentett meg; a Kör 3 első évében egyoldaluan fejlődött, a kör szervezete csupán egy tudóval lélezett s csupán ez egy tudó kitartó s egészséges működésének köszönhetjük, hogy a kör szervezete bele nem pusztult.

Minden alkalmat meg kell tehát ragadnunk, hogy a Kör soha el nem muló hálájának adjon kifejezést megmentőjének, derék zenekarának és pedig nemcsak a zenekar vezetőjének, karnagyának, hanem a zenekar minden egyes buzgó tagjának, kiknek részére egyenként és együttesen jegyzőkönyvileg is hálás köszönetnyilvánítást vagyok bátor indítványozni.

Mert m. t. közgyűlés, a zenekar kedettől fogva, évről-évre, alkalomról alkalomra oly fásasztó, oly önzetlen munkát végzett, mit a laikusnak kellően méltányolni alig lehet. Könnyen esik a nagy közönségnek egy-egy élvezetes hangversenyt több kevesebb figyelemmel és hozzáértéssel végig élveznie, több-kevesebb lelkesmeretességgel megkritizálni, de csak fásasztó utánjárással, mondhatnám szinte idegölő szorgalommal s türelmes kitartással lehet oly igazi művelvézetet nyujtó hangversenyeket előteremteni, minőket a Z. I. és M. K. zenekara nyujt.

Hány kellemes, napsugaras délutánt, hány barátságos estét kellett derék muzikusainknak zeneprobáik alkalmával feláldozniok, otthagya otthon, családát, baráti kört! És még sem panaszkodtak! De vigasztalásukra, elégtételükre, bátorításukra legyen mondva, meg is kapták mindannyiszor a legszebb jutalmat: az őszinte erkölcsi sikert; osztatlan, méltán megérdemelt

elismerés kísérte pompás zenéjük minden ütemét!

Talán azt találja valaki mondani, m. t. Közgyűlés, nem illik önmagunkat dicsérni, végezzék el azt a kívül állók. De utóvégre ezzel nemcsak mint a Kör tagjai fejezzük ki elismerésünket s hálánkat a Kör 25—30 lelkes, önfeláldozó tagjával szemben, hanem mint a nagyközönségnek képviselői, mint művelző hallgatóság. És az elismerés a legkevesebb, amit nekik adhatunk, ez az őszinte elismerés, kérjük, lelkesítse őket továbbra is, ne lankadjanak, ne szakítsák meg dalaik fényes sorozatát.

De beszéljenek már most az adatok is, beszéljen a mult év rövidre foglalt története.

Az 1907 március 3-án megtartott tisztújító közgyűlésen kívül a Kör — valahányszor a Kört érintő belső ügyek elintézése kívánta — választmányi üléseket tartott és pedig összesen 9-et, ezenkívül az irod. szakosztály 2 ülést, a művészeti szakosztály 3 ülést tartott; volt ezeken kívül 2 bizalmas értekezletünk (a Sándor-émléktárgy ügyében)

Zenekarunk a lefolyt évben 5 nagyobb szabású hangversenyen működött közre, összesen 12 nagyobb zenedarabbal (operák nyitányai, pl. Hunyadi László, »Rákóczi«, »Cigányok«; symphoniák, indulók) és zenekari kísérettel (melodráma, ének) és pedig:

1. január 26-án a Kör rendezte Rákóczi emlékünnepeken (1 zeneszám, 3 kíséret);
2. a Kör március 15-i ünnepén (3 zenedarab).
3. a Csányi szoborbizottság rendezte két ünnepélyen:
  - a) május 11-én 2 zenedarabbal,
  - b) május 12-én 3 zenedarabbal.

Ez ünnepélyekkel egyuttal megmutatta a Kör, hogy hivatásának iparkodott megfelelni, az alapszabályainak 3. §-ban jelzett nemes célját t. i. »nemzeti ünnepeink méltóságos megünneplését« mindig szem előtt tartotta és nagyjaink emlékének készséggel áldozott és pedig mondhatni önzetlen módon, mert a márc. 15-iki ünnepély ingyenes volt, a Csányi-estén pedig a hazafias célra való tekintettel a Csányi-szobor javára minden anyagi haszonról eleve lemondott.

De különösen kitett magáért a zenekar az utolsó: t. i. december 14-én tartott hangversenyén, melyen 3 önálló nagyszabású zeneszámmal s kétszer mint kíséret szerepelt s a mely ünnepélyt röviden, de mindent kifejezően mint Sándor ünnepet kívánok jelentésemben s a jegyzőkönyvben megörökíteni.

Ezt az alkalmat ragadta meg a Kör arra, hogy önfeláldozó, buzgó zenekari vezetője Sándor Zsigmond kir. mérnök iránt érzett hálájának külsőleg is kifejezést adjon.

T. i. a Sándor művészetéért s nemes egyéniségéért rajongó helybeli társadalom a mult nyár folyamán a Z. I. és M. K.-rel karöltve mozgalmat indított és megbízott néhány lelkes ifjút, hogy egy a Sándor Zsigmondnak adandó emléktárgy beszerzésére tisztelői körében gyűjtést indítson.

E gyűjtés szép eredményekényt 2 bizalmas jellegű értekezlet határozatából kiküldött bizottság művészi kivitelű, értékes ezüst serleget vásárolt, melyet a társadalom felkérésére a Z. I. és M. K. i. t. elnöke, Ruzsicska Kálmán dr. kir. tanácsos tanfelügyelő ur valóban megindítóan szép szavak keretében adott át az ünnepeltnek eme decz. 14-i hangverseny alkalmából diadalainak színhelyén, ott a karnagy emelvényen, nagyszámu, előkelő közönség szünni nem akaró tetszés nyilvánítása mellett.

Igy részesítette a Kör megérdemelt, őszinte ünneplésben szeretett karnagyát, kinek művészeténél s lelkiismeretességénél talán csak szerénysége nagyobb. Ugy kellett őt meglepnünk, hogy az ünneplés elől ki ne térhessen, amivel pedig a Kör csak önmagát tisztelte meg.

A hivatásának magaslatán álló zenekarunkkal szemben még mindig sajnosan kell nélkülözniük egy rendez, szervezett énekkar működését, melynek szervezése, megalakítása főleg azért késik, mert alkalmas énekari vezető, karmester még ez ideig nem akadt s addig megbízható s állandó, jó hangú énekari tagok toborzása is hiába valónak bizonyulna. De remélhető, hogy a Kör vezetőségének, nevezetesen Sándor Zsigmond urnak ilyen állandó énekkar szervezésére irányuló törekvése előbb-utóbb szintén sikerre fog vezetni.

Zenekarunknak fényes multja s buzgó tevékenysége parancsolólag kényszerített mindnyá-

junkat, kiknek a Kör jövője, virágzása szívünkön feküdt, hogy a Körnek részben még begöngyölt zászlóját tovább bontogassuk, hogy szervezetünk beteg tüdejét is a gyógyulás útjára terelve, egészséges működésbe hozzuk, magyarán mondva, hogy az irodalmi szakosztály nehézkes működésébe is több erőt, elevenséget öntsünk, céljainak megvalósításán minél nagyobb energiával s rendszerességgel munkálkodjunk és így a Körünk munkálkodását éber szemmel kísérő nagyközönségnek már itt is ott is hallható és — valljuk be — jogosult panaszát elnémissük.

Mivel a művészeti szakosztály biztatásra nem szorult, hisz kötelességein felül dolgozott, főfeladatomban tisztviselőtársaimmal s a t. választmányal egyutt azt tekintettem, hogy a Kör másik díszes bár kissé önértetes címének t. i. az »irodalmi« jelzőnek is minél nagyobb lelkiismeretességgel megfeleljen.

És örömmel konstatalhatjuk, hogy a lefolyt évben már nemcsak a nagyobb szabású ünnepeken szerepelt e szakosztály 1—1 sikerült irodalmi számmal, hanem örvendetes lendülettel vett az u. n. szabad liceumi előadások rendezése, t. i. egyes tudomány ágak v. az irodalom körébe tartó kérdéseknek népszerű előadásokban való ismertetése.

Mig ugyanis az előző három évben a nagyobb estélyeket nem számítva — legfeljebb 3—4 önálló — u. n. szabad liceumi előadást rendeztünk, addig a mult évben már 10-re rugott az ily természetű előadások száma s e szám — ha ugyan szabad már egy pillantást e jelen évi működésre is vetnünk — remélhetőleg egyre örvendetesebben fog gyarapodni.

E haladás okát talán rendszeres eljárásunkban kereshetjük.

Az említett 10 előadás közül ötöt január—április, ötöt pedig november-december hónapokban rendeztünk és pedig:

1. Január 13. Halász Miksa dr orvos: A Röntgen sugarakról az orvosi gyakorlatban.
2. Február 24. Rézler Kornél dr kir. alügyész: A szocializmusról.
3. Március 10. Weiss Endre dr ügyvéd: A demokraciáról.
3. Április 7. Medgyesi Lajos főgimn. igazg. A művészetek kezdeteiről.
5. Április 28. Urbanek Károly dr főgimnáziumi tanár: Néhány antik szoborról.
6. November 3. Vogel Rikárd főgimn. tanár: Az elektromosság köréből.
7. November 17. Tuczay János főgimn. tanár: A jezsuitákról.
8. November 24. Haerter Ádám: A Magas Táttra (50 vetített képpel.)
9. December 1. Szász Gerő dr kir. ügyész: A feminizmusról.
10. December 8. Kulcsár Gyula főgim. tanár. A mi magyar beszédünk.

E 10 előadást összesen körülbelül 1230 egyén hallgatta.

Aktualitások.

(Andrássy beszélt.) És pedig okosan beszélt a házszabályrevízió szükségessége mellett. Nyíltan, őszintén, férfiasan ki merte mondani, hogy a házszabály módosítását elodázhatatlannak tartja. Andrássy logikusan be is tudta igazolni, hogy álláspontja jogosult s a nemzetre nézve immár nélkülözhetetlen a parlament munkaképességének biztosítása. Ami pedig a nemzetnek szükséges, hasznos, azt meg kell csinálni, még ha Lengyel Zoltán és Eötvös Károly tüszögnek is tőle.

A mi közéletünknek egyik sarkalatos eredendő bűne, hogy a parlamentben minden törvényalkotást, minden reformot pártpolitikai szempontok szerint ítélték meg. A pártok módokat és eszközöket kerestek uralmuk megszilárdítására, vagy az uralom elhódítására. És a torzsalkodás közben elfelejtettek kifelé: az országra, a nemzetre gondolni. A parlament ez a párt sokszor önoél lett s megszakadt a kápos a pártok és a nemzet érdekei között. Minden kérdés azon dőlt el: kedvez-e a párt szempontoknak s a parlament sokszor viaskodott, kavargott olyan kérdések felett, amelyek semmiféle összefüggésben nem állottak az egyetemes nemzeti érdekekkel.

Ez a hagyomány kísért most is, amikor a házszabályrevízió ügyét pusztán parlamenti szempontok alapján akarják elbírálni s miután a szigorított szabályok esetleg egyeseknek vagy

csoporthoz, esetleg pártokhoz kényelmetlenek lehetnek, azt érinteni nem akarják. Pedig hát nemcsak az a fontos kérdés, hogy ott benn az országgyűlésen kényelmetlen-e az uraknak valami, vagy nem; hanem talán arra is tekintettel kell lenni: üdvös-e az országnak, ha a horvátok és nemzetiségiek, szociálisták és apró töredékek meg tudják akasztani a törvényhozás munkáját?

Nem kell megijedni attól a fenyegetéstől, hogy a házszabályok szigorítása alkotmánybiztosítókat koboz el. Ezt a revízió nem előzhatja. Obstruálni azért lehet bőven, de nem lehet technikázni és csupa ellentmondási viszketegből időt poecékolni.

Hogy a revízió terve és részletei jók-e, rosszak-e, azt bírálják el okosabb emberek, de hogy a revízió első sorban a nemzetnek kell, ezt eldísputálni nem lehet. És az is bizonyos, hogy amíg szigorított házszabály nem lesz, az általános választói jogot behozni és szociáldemokratákat a parlamentbe eresztetni öngyilkosság.

* * *

(Deputációk.) Nem részesített a sors abban a kegyben, hogy megismerhessem az ugynevezett művelt Nyugat intézményeit és szokásait. Életem javát a Göcsejben töltöttem el s az újságokból szedem az ismereteimet mindazon dolgokról, amelyek a Zala, Kerka és Válicsa közén kívül esnek.

Nagy sűrűen olvasom, hogy deputáció járt a minisztereknél, a képviselőházban, az alispánnál, a szolgabíróknál stb. Olvasok monstre küldöttségekről, amelyekben százával vesznek részt a deputátusok, akik nagyobb nyomatékot adnak a memorandumoknak és kérelmeknek.

Mindezek Magyarországon esnek meg. De sohasem olvasom, hogy a deputációzás másutt is ilyen szokásos dolog volna.

Ugy látszik, a magyar közélet speciálitása a küldöttségjárás, amelytől nem tudunk szabadulni, mert sokszor tényleg több az eredménye, mint a mászás igazságokkal megrakott kérvényeknek, amelyeket csak a posta szállít illetékes helyre.

Zalavármegyében éppenséggel nem ritka eset a deputációzás. Most is indult egy monstre küldöttség tőlünk. Hogy sokan lesznek e a küldöttek, az mellékes. Elég monstre a kérelmeknek az a hatalmas tömege, amelyet magukkal visznek. A városcsapatok jól teszik, hogy maguk mennek s igazságaikat nemcsak írásban igyekeznek érvényre juttatni. Mert példák bizonyítják, hogy sokat ki lehet deputációzni. Miskolc is törvényhatósággá deputációzta fel magát; a légrádiak is kapnak új utat, sőt talán hidat is; — Zalaegerszeg — adósságelendítést stb.

A miniszterektől azonban csodálom, hogy le nem intik a rengeteg deputációzást. Nekik bizonyosan nem kellemes dolog s nem egyszer kényszerhelyzetet teremt a számukra.

Mindig bántam, hogy egy miniszter hogyan képes minden küldöttségnek megnyugtató választ adni és hogyan képes egyáltalában a rengeteg sok deputációt fogadni, meghallgatni és boszankodás nélkül pazarolni az idejét.

Ha tőlem függne, beszüntetnék minden küldöttség járását. De nem függ tőlem, tehát a deputációk csak mennek, mennek, a miniszterek pedig csak ígérnek, megnyugtattak s a kérelmeket tanulmány tárgyává teszik.

* * *

(Kath. népszövetség.) Lapunk más helyén adjuk a kath. népszövetség megalakítása érdekében Zalaegerszegen tartott értekezletről szóló száraz tudósítást; ezen a helyen pedig néhány megjegyzést fűzünk a mozgalomhoz.

A mi közönségünk nagy tömegében nincs tájékozva arról, hogy mi az a kath. szövetség. Ezért azután mindenki a maga egyéni hajlandósága szerint, legtöbbször elfogultan szemléli azt a mozgalmat, amely a népszövetség szervezésére irányul. Ez a tájékozatlanság nem is csodálandó, mert azt, hogy hová céloz a mozgalom, az intéző köröktől távolabb eső emberek ma még nem is tudhatják, legfeljebb sejtetik.

Haller István, a népszövetség titkára az értekezleten bevallotta, hogy a szövetség német mintára készül. A német volkswerein szerepléséből következtethetünk arra is, hogy mi a célja s mi a törekvése a magyarországi népszövetségnek.

Aki már most kiabál, hogy a kath. mozgalom reakciós irányba tereli a magyar társadalmat és közéletet, az megtalálja a cáfolatot a németek-

nél, ahol a katolikusok szervezkedése egy cseppet sem ártott meg a haladásnak. De aki viszont azt hiszi, hogy a társadalmi és közéleti bajaink orvosszere ez a nagyarányú szervezkedés, az ismét megtalálja a cáfolatot a németeknél, ahol a centrum minden diadala sem tudja ellensúlyozni azt az erkölcsi dekadenciát, amely az egész kort jellemzi.

A kath. szervezkedésnek sem a reakciótól való félelem, sem a kor nagy betegségeinek, a tömegnyavalyáknak meggyógyítása szempontjából nincs jelentősége. Hanem igenis óriási hordereje van, vagy legalább is lehetne annak a morális világrendnek átalakításában, amely az egyének lelkében él s amelyet megmértelyeztek, az önzés, a bűnök tanyává tették a kor zagyva eszméi; amelyből az eszményiséget száműzte a felfuvalkodott áltudomány, amely hadat izent az Istennek, a pozitív vallásnak, a tekintélyeknek és a társadalmi rendnek.

A templomromboló áramlattal szemben, amely az emberiség magasabb rendeltetésének gondolatát az anyagelvi felfogás diadalra juttatásával elhomályosította s az embert, mint a tömeg egy parányát kezeli és az anyagi javak után való eszeveszett hajszát teszi egyetlen életcéljá: fel kell ébrednie egy ellenáramlatnak, amely megállítsa az emberiséget a lejtőn, a posvány szélén, amelybe elmerülni készül s visszavezesse egy tisztultabb légkörbe, ráterelje az eszményiség utjaira.

Ilyen irányúnak, ilyen célúnak képzelem én azt a nagy világraszóló szervezkedést, amelynek a Christianismus örök igazságainak fátylaténye mellett meg kell indulnia az erkölcsi világrend reorganizálása, az emberiség lelki ujjá születése érdekében. A kath. nép szövetségének csak egy méltó célja lehet: a Krisztusi törvények, a keresztény erkölcsök diadala, hogy a keresztény világnézet ne csak olyan legyen, mint az üdítő forrás, amelyből a fáradt vándor s a szomjúságtól elgyötört ember felüdül és erőt merít, hanem olyan legyen mint a levegő, amely életet, amely nélkül nincs élet, amelynek hiánya halál.

A kath. szövetség ereje, célja és rendeltetése csak erkölcsi alapokon nyugodhatik, csak egyetemes emberi lehet. És miután a katolicizmus létalapja, morálja meg van támadva, amint meg van támadva minden pozitív vallási eszmény, a szervezkedés jogosult és érthető. Ebből a nézpontról a szövetségben a helye minden katolikus embernek.

De ilyen irányu lesz-e a magyarországi népszövetség? Nem tudjuk. De vannak egyes jelenségek, amelyek arra mutatnak, hogy a mozgalom leszál az ideális magaslattól a politika alacsonyabb színvonalára is és a Christianismus magasatos eszményei ép ezért nem fognak egyesíteni minden kath. embert a szövetség keretein belül.

Dr Nyáry Béla, az alsólendvai kerület képviselője az értekezleten kifejezést adott annak, hogy a vallást a kath. embernek bele kell kevernie a politikába s nincs kérdés, amelynél a vallási szempontot ne kellene mérlegelni.

Ha ezt a mindenesetre jelentőségtejes mondatot meg akarjuk magunknak magyarázni, csak azt érthetjük ki belőle, hogy a kath. népszövetség tagjai vallásos meggyőződésüket kötelesek belevonni a politikába is; miután pedig olyan politikai párt, amely ezt a tételt felállítja, csak egy van, a népszövetség ezt a pártot köteles támogatni. Vagy megfordítva: aki nem hajlandó vallási alapon politikát csinálni, aki nem osztja Nyáry Béla azon elvét, hogy minden kérdésben az a döntő szempont: használ-e a katolicizmusnak vagy nem, annak a kath. embernek a népszövetségben semmi helye. Vagyis: a kath. népszövetség néppárti politikát csinál.

Lehet, hogy Nyáry képviselő ur nem így értette a dolgot. De a közönség így is értheti. És ez már nagy baj.

Még nagyobb baj, hogy Haller István a német mintára hivatkozott. Szívesen tanultunk ugyan a némettől, de ezer és egy okunk van nem lelkesülni a germán intézményekért. Egy az, hogy nem vág a természetünk s amit eddig a németektől tanultunk, nem vált hasznunkra.

De mindezeket meg lehet reparálni. Kérünk garanciát arra, hogy a népszövetségnek politikai tendenciái nincsenek; tessék kijelenteni, hogy nem válogat a tagok között politikai pártállás és egyéb szempontok szerint, hanem egyesíteni akarja magában az összes magyar katolikusokat, hogy egyháznak érdekeit, jogait, vallásunk belső és külső tekintélyét, a keresztény morált védelmezzük,

terjesszük és megerősítsük; hogy védekezzünk a templomok megcsufolása és az oltárok lerombolása ellen és segítsünk erkölcsileg reorganizálni a fenéig megromlott, hitetlen, önző társadalmat s a tudományos mezbe öltöztetett hazugságok helyett hirdessük az isteni igazságokat; hogy összetartsunk a hit és egyház védelmében és szeressük egymást Krisztusi szeretettel: akkor ott leszünk, áldozunk és cselekszünk. Mert el kell mulni annak az időnek, hogy a kath. ember csak suttogva merje elmondani, hogy katolikus, akkor, amikor más felekezetek büszkén és áldozatképpen tömörülnek.

Biztosítva akarjuk látni azt, hogy vallási meggyőződésünk nem tesz bennünket politikai eszközzé. (K.)

Egerszegi krónika.

Rovatvezető: Pubi.

Óvás.

A multkori szanatorium bál után történt, hogy egyik helybeli fiatal, de törekvő kereskedőnknek kutya jó kedve támadt.

Mint rendesen történni szokott ilyenkor, egy páran összeverődtek és gyurták az időt kivilágos virradtig. A cigány húzta, a pezsgő habzott és a jókedv meg tobzódott.

A mellettük levő asztalnál egy másik kompánia, bár nem ily magas niveau álló berendezkedéssel, de szintén mulatott.

A csendesebben mulatók közül feláll az egyik ur, hogy egy képes újságot vegyen elő magának, mikor csak ott találja maga előtt a helybeli fiatal de törekvő kereskedőt.

— Hát csak jó kedvük van — szól oda neki.
— Azt a kutyafejét! Hanem ne is jöjjön a tekintetes ur most vagy három hónapig a boltomba, mert addig, míg ennek a mulatságnak az árát be nem hozom, egy hatossal lesz drágább minden és egy pár centivel kevesebb minden rőf.

— — — Nahát nem lett volna leketlenség ilyen őszinte nyilatkozatot a nagy nyilvánosság elől elzárni?

A ki nem következetes.

A Nemzeti Színházban minap került színre egy nagyszerű ujdonság, a melynek pompás alakja egy ifju levante, a ki valóságos kultuszt űz a hazugságból. Az igazmondást egyszerűen nem veszi be a természet.

Itt városunkban is ismernek egy uri embert, aki szintén fanatikus ellensége az igazmondásnak. (Megjegyzem, hogy ez egy másik ur, nem az, kiről a mult krónikában volt szó.) Valóságos szerencsétlennek érzi magát, ha valamit mond és arról küsz, hogy — véletlenül igaz...

Erről az urról beszélnek most ezt a történetet, amit itt elakarok mondani. Jeles barátunk ugyanis meglátogatta egy ismerősét a ki társalgás közben azzal a kérdéssel fordult hozzá: —

— Igaz! Mondd csak, micsoda nap is van ma?
— Csütörtök, — hangzott a felelet.

A házigazda megcsóválta a fejét s megnézte a fali naptárt. S aztán mosolyogva nézett barátja szemébe:

— Tévedsz öregem! Mert ma tényleg... csütörtök van!

Mért épül a szandsák-vasut?

Az egész európai diplomácia azon töri a fejét: miért akarja Aerenthal külügyminiszter kiépíttetni a szandsák vasutat?

Ezt a nagy politikai titkot jól értesült bécsi tudósítónk most elárulja nekünk.

Aerenthal külügyminiszter ugyanis hónapok óta olvasta a „Zalamegyében“ Barthalos István világra szóló vasutervét, Zalalövőről—Zalaegerszegre.

— Az ördögbe is! — kiáltott fel. — Csak nem hagyom magam lefőzetni ezzel a Barthalossal! Ha ő vasutat épít, én is építek.

S kapta magát, kirukkolt a Balkán vonat tervével.

Szóval arra való az egész Szandsák, — hogy Barthalost meg bosz-szantsák.

Hóvirág.

Ni már kibujt a hóvirág
Itt-ott a fü alól
S kinyílt fehér virággal
A füre ráhajol.

Te kis bohó első virág...
Szin és illattalan
Virágid gyöngeséginek
Mi vonzó bája van...

*Elnélek s im eszembe jut —
Az első röpke dal —
Mi így fakadt lelkemből is
Erőitlen hangjával.*

*Ilyen volt — gyöngé, — színtelen —
De már — de már dalolt.
Szebb volt nekem, mint bármi dal
Lelkem virága volt.*

*S a hóvirágtól illatot
Pompázó színt ki vár?
Mindent kipótól az, hogy ő
Az első hó virág.*

Az égitestek keletkezése és fejlődése.

Dr. Keresztury Józsefnek a szabad liceumban tartott előadása.

Georges Spero aforizmái közt olvastam valamikor, hogy minden, a mit látunk, esalódás, való csak az, ami láthatatlan. Amily bizarrnak, sőt hihetetlennek látszik e mondás első tekintetre, ép oly mély bölcséleti igazságot rejt magában. Mert valóban, ha környezetünk lényegét azaz a felfogással vizsgáljuk, a mellyel a legújabb természettudományi álláspont a világ mindenségét felépi, csakhamar be kell látnunk, hogy Georges Speronak igaza van, mert csakugyan minden, a mit látunk: esalódás, s a való az láthatatlan. Csak néhány példát hozok fel. Vegyünk egy darab konyhasót! Azt hinnők, hogy a maga szilárdságában, határozott formájában, áttetsző színében valóban az, és az is marad, aminek látszik, pedig dobjuk csak egy pohár vízbe, s alig néhány perc múlva vége van. Tekintsünk egy darab papírt! Azt hinnők róla, hogy mindig ilyen volt és ilyen is lesz, pedig értessük csak a gyertya lángjához, s ime volt nincs. Ugy eltűnt, mintha sohasem lett volna. Vagy nézzünk egy szál virágot! Üde, szép, illatos. Azt hinnők, hogy a ma még üde, illatos virág holnap már csak fonnyadt váza lesz a mainak, mely holnapután a szemétre kerül, s lesz belőle sár. Végül itt vagyunk mi, kik magunkat büszkén a teremtés koronájának tartjuk. Azt hinnők, hogy örök-létre születünk, a világ központjában vagyunk, körülöttünk forog a nap, a hold és az ég millió csillaga. Pedig bizony mi sem vagyunk mások szappanbuboréknál, melyet egy puszta lehellet elfúj, és egy másik megsemmisít. Ma még élünk, lehet, hogy holnap már megkondul fejünk felett a lélek harang, holnapután eltemetnek, azután elfelednek s az egykor büszke öntudattal magát halhatatlannak hitt emberből nem marad meg semmi, de semmi. Minden mulandó a nap alatt. S a mit e pillanatban látunk, a másikban már nem az. Mindennek van kezdete és vége; minden születik, él és elmúlik.

* * *

De hát maga a föld, a nap és az égbolt ragyogó csillagai?! Ezek is csak olyan futó vándorok, mint mi, s volt idő, mikor ezek sem voltak, s lesz idő, mikor ezek is el fognak tűnni az ég azurkék boltozatáról?

Nagy és felette nehéz probléma ez, melynek megoldásán több mint kétezer éve munkálkodnak az emberiség legnagyobb elméi, s habár ez alatt a hosszú idő alatt igen sok érdekes és értékes anyagot gyűjtöttek össze, a minden tekintetben kielégítő megoldást még máig sem sikerült megtalálniok.

Amennyiben előadásom szűk kerete megengedi, ezekből az adatokból akarok én is egyet-mást elmondani.

Mielőtt azonban erre rátérnék, előzőleg még tisztába kell jönnünk Georges Spero mondásának második részével, vagyis hogy mi hát az a láthatatlan való, a mely az örökös változandóság forgatagában mégis állandó marad?

Mindazt, ami bennünket körülvesz, és annak minden változását két tényezőnek összehatásából magyarázhatjuk meg. — Ezek közül az egyik mindig valamely ható ok, — az erő, — a másik az a valami, ami az erő okozta hatást felfogja, érvényesíti, érzékelhetővé teszi, s ez az anyag.

Az erőt és annak látszólag különböző fajait csak hatásaikból ismerjük, lényegükről semmit sem tudunk. De mégis abból a körülményből, hogy a különböző erőnemeket egymásba átvál-

toztathatjuk, nagy valószínűséggel következtethetjük, hogy a látszólag különböző erőnemek alapjukban véve egy és ugyanazon erőnek változásai csak, hogy tehát erő — in ultima analisi — csak egy van. Igaz, hogy ezt az úgynevezett öserőt — legalább ez ideig — még hatásaiban sem ismerjük, de ez a körülmény egyáltalán nem vonja maga után azt, hogy magát az elvet ki nem mondhatnók.

Lényegében alig tudunk többet az anyagról is, s amit tudunk, az is hipotézis. E feltevés szerint, ha a természetben előforduló anyagi testeket mechanikai uton mindig kisebb és kisebb részekre osztjuk, végre eljutunk ahhoz a határhoz, amelyen túl többé nem kapunk olyan részecskéket, melyek az eredetivel azonosak volnának. Azokat a legkisebb anyagi testrészeket, melyeket mechanikai uton többé már felosztani nem lehet, az illető test molekuláinak hívjuk. A molekulák egy és ugyanazon testre állandók, de a különböző testekre nézve különbözők. Elméleti uton meghatározott méreteik oly csekélyek, hogy a legmodernebb immerziós és ultra-violet mikroszkópok segítségével sem közelíthetők meg, amennyiben az aránylag legnagyobb fehérje sem haladják meg a 32 milimikron átmérőt, míg a jelenlegi mikroszkópikus látás határa 250 milimikron.

Azde dacára annak, hogy már a molekulák ilyen parányi testrészek, feltételezésükkel még koránt sem jutottunk el azokhoz a legkisebb anyag-részecskékhöz, melyekből az erő a testeket felépi. A kémiai analízis rávetett arra, hogy a molekulák még kisebb anyag részecskékből vannak összetéve, így pld. egy konyhasó molekula (Na Cl) két részből, egy víz molekula (H₂ O) három részből, egy kénsav molekula (H₂ S O₄) hét részből áll, melyek kémiai uton egymástól mind elkülöníthetők. Azokat az anyagrészeket, amelyekből a molekulák állanak, atomoknak hívjuk. Olyan testeket, a melyeknek molekulái egynemű atomokból állanak, pld. O₂ = oxigén molekula, elemeknek, azokat pedig, amelyek molekulái különemű atomokból vannak összetéve, pld. H₂ O = víz molekula, — vegyületeknek nevezzük.

Az elemekről, — a melyeknek száma ma már közel 100, sokáig azt hitték, hogy örök és változhatatlan anyagállapotok s az atomok azok a legkisebb anyagrészek, amelyekből a testek összetevődnek. Ujabbban azonban az elektromosság ion elmélete, a Crookes esővekben keletkező katód-, cső- és Röntgen-sugarak, de különösen a testek rádió-aktív tulajdonságainak vizsgálata arra az eredményre vezetett, hogy még az atomok sem azok a legkisebb anyag részecskékhöz, s melyekből a különböző testek összerakhatók, s maguk az elemek sem olyanok, a melyeknél az egyikből a másikba való átalakulás lehetősége ki volna zárva. Az elektrolitok, vagyis az elektromosságot vezető folyadékok ionizációja alkalmával az elektrolitatomok két részre pattannak szét, negatív és pozitív elektrorra. Ugyanez történik elektromos kisülések alkalmával a Crookes esővekben is, a hol az elektrorra bomlott gázatomok negatív elektronjai a katód sugarak, pozitív elektronjai pedig a cső-sugarak pályáját töltik meg. Végül hasonló bomlási folyamatot kell feltételeznünk a rádió-aktív tűneményeknél is, ahol a rádió-aktív testekből kiáramló u. n. alpha sugarak a pozitív elektronok, a óta sugarak, a negatív elektronok röpkeidősi pályájaként jelentkeznek. Azonfelül ez utóbbi tűnemények közben kétségtelenül megállapítható, hogy az Uránium elemből bizonyos idő múlva atom súlyának aránylagos csökkenése mellett Rádium, ebből hasonló módon Helium, és valószínűleg Bizmut vagy Ólom lesz; tehát megdől az a feltevés, mintha az elemek fejlődésre alkalmatlanok, örökölvalók, vagy külön teremtés művei volnának.

A negatív elektron tömege a pozitívéhoz képest elenyészően csekély, annak átlag 30—40 ezred része. Képzeljük el, mily kicsiny tömegről van itt szó. Egy Hidrogén atom átmérője Thomson számításai szerint 0.10 milimikron, vagyis egy milliméternek 10 milliommód része s így egy köb mmr. Hidrogénben 10 trillió (10,000,000,000,000,000) hidrogénatom foglalhatik s ez még csak az atom. A Hidrogén negatív elektronja ennek csak 40000-ed része. Olyan kicsinyiség ez, amelyre nézve az e/m aránynak — hol „e” az elektromos töltést, „m” pedig a negatív elektron anyagi tömegét jelzi, — elektromágneses egységekben történt megállapítása révén még matematikailag is 0 eredményre jutottak.

A negatív elektron tömege minden elemre nézve állandó, de a pozitív elemek szerint különböző.

E felfogás szerint már most azt mondhatjuk, hogy az anyag őseredeti állapotában a negatív elektronhoz hasonló kicsi tömegű részecskékből áll, a melyek teljes nyugalmi állapotban egymástól minden tekintetben függetlenül éther elnevezés alatt betöltik az egész világ-űrt. Feltevéssük, hogy az anyagra ebben az állapotában csak az őserő, illetve az erő csak őseredeti állapotában képes hatni. De míg az anyag ebben az őseredeti állapotában az általunk ismert erőfajokra nézve közömbös, addig egy másik, t. i. annál a tulajdonságánál fogva, hogy ezeket az erőket gyöngyítetlenül közvetíti, felette fontos missziót teljesít. Így pld. a meleget és világságot fény és sugárzó hő alakjában mi is csak ez őserő közvetítésével kapjuk a naptól.

* * *

Ezek előre bocsátásával most már fogalmat alkothatunk magunknak arról is, miként keletkeznek az égitestek, csak azt kell tudnunk, miből állanak.

A Kopernikus-Kepler-féle mozgási törvény s a Newton-féle általános tömeg-vonzás, mely az előbbinek okát is megadta, kétségtelenül teszi, hogy az égi testek a mi földünkhez hasonló sziderikus tömegek; másrészt a spektrálanalízis kiderítette, hogy a lényegében egységes anyag-nak ugyanazok a módosulatai észlelhetők az égi testeken is, mint a melyeket a földön ismerünk, vagy laboratóriumainkban előállítani képesek vagyunk, amiből viszont azt is megállapíthatjuk, hogy az égi testeken ugyanazok az erők működnek, mint a melyeket földünkön működni látunk. Nagy fontosságu és hatásaiban majdnem beláthatatlan felfedezés volt ez, amely bennünket a világmindenség közös eredetére, összetartozandóságára és egységes szervezetre vezetett, úgy hogy azokban a különbségekben, amelyeket a csillagos ég teleszkopikus szemlélete elénk tár, ma már nem egymástól különböző égitesteket, hanem az eredetileg teljesen azonos égi testeknek csak különböző fejlődési fokozatait látjuk, mintha csak egy nagy társaságot, gyülekezetet látnánk, a melyben együtt van a ma született csecsemő, a serdületlen gyermek a felnőtt férfi és a sir szélén álló aggastyán.

Az égboltozatnak ez a változatos látképe nekünk felette becses, mert egy emberélet, sőt az egész emberiség életkora mindössze sem hosszabb egy pillanatnál ahhoz az időhöz képest, mely egy égi test születésétől haláláig eltelik s így, ha az égbolton a fejlődés különböző fokain álló égi testeket nem láthatnánk, fogalmat sem alkothatnánk magunknak azok fejlődéséről.

Amint már említettem az anyagra őseredeti állapotában az erő is csak eredeti minőségében bír hatást gyakorolni. E hatás közvetlen következménye, hogy az addig teljesen nyugalomban volt anyag részecskékhöz mozgásba jönnek. Hasonló e hatás ahhoz, amit a zene egy táncokvetelő társaságra gyakorol és e hasonlat annál találhatóbb, mert nagy valószínűséggel feltehetjük, hogy a kis elemi részecskékhöz mozgása is körmozgás, azaz az őserő hatása alatt minden legkisebb anyag részecske saját tengelye körül forgó mozgásba jön. Az ekként mozgó anyagrészek között associatio jön létre, — táncoló párok keletkeznek. Mig azonban a nyugalmi állapotban levő anyag önmagával tehetetlen, a mozgásba jött anyagrészeknek saját munkabírásuk — energiájuk — van. Az őseredeti anyagrészekből így keletkeznek az elektronok.

Az elektronok tovább már saját mozgási energiájuk alapján associálódnak. Így keletkeznek a pozitív és negatív elektronok, melyek közül az egyneműek taszítják, a különeműek pedig vonzzák egymást, úgy hogy ettől fogva a további párosodás azon a szigorú törvényszerűségeen alapszik, hogy mindig egy pozitív elektron egyesül egy negatív elektronnal olyképen, hogy saját tengelykörüli forgásukon kívül közös súlypontjuk körül még keringő mozgást is végeznek, vagy mivel a negatív elektron tömege a pozitívéhoz képest minden esetben elenyésző csekély, azt mondhatjuk, hogy a negatív elektron kering a pozitív körül.

Két ily különemű elektron egyesüléséből keletkezik az atom és pedig első sorban kétségtelenül az, a mely a legegyszerűbb és legkönnyebb, — valószínűleg a Hidrogén atom, vagy talán még ennél is könnyebb, valamely még előttünk ismer-

retlen gázatom. Az atomokká alakult elektronok nem maradnak örök időkre együtt, hanem rövidebb vagy hosszabb idő után — miként a táncoló párok — szétválhatnak és vagy vissza alakulnak az őslapothba, hogy az őserő hatása alatt újból kezdjék meg ugyanazt az utat, amelyet már megtettek, vagy új párat keresnek maguknak. Az ekként keletkező új párok, azonban már nem lesznek minden tekintetben azonosak a régiakkal, hanem köztük lassanként egyenlőtleneségek támadnak, ép úgy, mint ha sok a táncos, lesznek párok, amelyek az egyik s amelyek a másik fajta táncot járják szívesebben. Így keletkeznek a különféle elemek és azoknak különféle atomjai, kezdve a legegyszerűbb és legkönnyebb gázakon egész a legsúlyosabb fémekig.

Az atomoknak szintén meg van a maguk mozgási energiája, amely bár hasonló az elektronokéhoz, de még sem azonos azzal. Ez az energia ismét további asszociációra készíti az atomokat. Több egynemű atomok asszociációja létre hozza a különböző elemek molekuláit pld. O_2 = oxigén molekula O_3 = ózonmolekula; a több különböző atomé pedig a különböző vegyületek molekuláit, pld. CO = szénoxid, CO_2 = széndioxid molekula. E folyamat szintén a legegyszerűbb szerves vegyületeken kezdődik és az egymást követő asszociációk szakadatlan láncolata folytán lassanként állanak elő a komplikáltabb szerves, az egyszerűbb szerves és végül a legkomplikáltabb szerves vegyületek, a fehérje-félék, a melyeket laboratoriumi uton nemcsak előállítani nem tudunk, de még kémiai összetételükről sincsen fogalmunk.

Miként az atomok, úgy a molekulák sem állandók, hanem örökös változandóság alatt állanak. Szétesvén alkotó elemeikre, vagy visszatérnek őseredeti állapotukba, vagy új összekötésbe lépve, új fajta molekulákat és új fajta vegyületeket hoznak létre. Miként az atomok, úgy a molekulák is tovább asszociálódnak saját külön energiájuk alapján.

Az előbb említett legkomplikáltabb szerves vegyületek molekuláinak asszociációja hozza létre a szerves élet első alapkövét: a sejtet. A sejt a környező elemek molekuláiból önmaga alkot önmagához hasonló sejteket s ezeket különböző szervezetekké, majd ugyanazon szervezetekben különböző szervekké asszociálván, saját energiájával létre hozza a növény- és állatvilág legkülömbözőbb nemeit, fajtaikat és egyedeit.

(Folyt. köv.)

Hírek.

Meghívó. A »Tulipánszövetség Magyar Védő Egyesület Zalaegerszegi Fiókjá« f. évi március hó 1-én d. e. 10 órakor a vármegyeház nagytermében tartja évi rendes közgyűlését, melyre az egyesület tagjait tisztelettel meghívom azzal a kérelemmel, hogy a tárgyalandó ügyek fontosságára tekintettel, minél nagyobb számban megjelenni szíveskedjenek. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Pénztári jelentés és ennek kapcsán az 1907 évi zárszámadás felülvizsgálása és az 1908 évi költségvetés megállapítása. 3. Az ügyrend megállapítása. 4. A tisztviselők és a választmányi tagok megválasztása. 5. A központi egyesület többrendbeli kiadványának tárgyalása. 6. Esetleges indítványok. Zalaegerszeg, 1908 február 22. Czobor Mátyás titkár. Gróf Batthyány Pál, a Tulipánszövetség Magyar Védőegyesület zalaegerszegi fiókjának elnöke.

Képviselőtestületi közgyűlés. Zalaegerszeg r. t. város képviselőtestülete rendkívüli közgyűlést tartott; melyek a következő tárgyak nyertek elintéztet. Elnöklő Dr. Korbai Károly polgármester a gyűlés megnyitása után bejelentette a képviselőtestület egy érdemes tagjának, Dr. Hány István kir. tanácsos, megyei tiszti főorvosnak az elhunytát. Ajánlatára a közgyűlés az elhalálozás fölött részvétének kifejezést adva, érdemeit jegyzőkönyvbe iktatni s az özvegyet átiratban értesíteni határozta; egyben elrendelte, hogy az elhalálozás folytán megüresedett tagságra Dr.

Kele Antal póttag behívassék. — Az ujonnan építendő honvéd huszár laktanya ügyében akkép határozott a közgyűlés, hogy tekintettel arra, hogy az eddigi számadatok szerint a város számítását nem találja meg, a bérjövődélem biztosítása céljából a magyar királyi honvédelmi minisztériumhoz küldöttséget meneszt. A Ganz és társa cég építési végszámla követelésének, mintegy 960 koronának kiutalását elrendelte. A jogerős villamos üzemelési szerződés függelék értelmében bérlőnek nyújtandó 10.000 korona forgalmi tőke, továbbá a magán esatlakozási s egyéb beruházások fedezetéről egy később fölveendő kölesönből óhajt a közgyűlés gondoskodni. A husmérés és husárák szabályozására vonatkozólag felterjesztést intéz a város a vármegye alispánjához, hogy az 1884. évi XVII. t. c. 53. §-ában biztosított jog alapján sürgősen intézkedjék. Az államkincstárnak fizetendő évi 20.000 korona iskolai hozzájárulás elengedését a m. kir. vallás s közoktatásügyi minisztériumnál kérelmezi és ezen kérelmet küldöttség útján terjeszteti elő. A pénzügyi palotának további tíz évre a kincstár részére leendő bérbeadását elhatározta a közgyűlés. Az évi haszonbért 10.000 koronában állapította meg. Budapest székesfőváros polgármesterének meghívására, az adó-reform javaslatok tárgyában Budapesten tartandó országos értekezletre, a város képviselőjéül Dr. Korbai Károly polgármester és Dr. Jámor Márton v. tiszti ügyész küldettek ki. A polgári leányiskola telkéhez vásárolt ingatlanok vételárának kiutalását a közgyűlés elrendelte. A Skubliás Jenő féle alapítvány egy évi kamatai az egyedül pályázó Pápa Ferenc elaggodt iparosnak ítéltettek oda.

A lemondás folytán megüresedett városi mérnöki állásnak pályázat útján leendő betöltése határozatott el s utasított a v. tanács, hogy 1908 március 30 iki lejáratával pályázatot hirdessen. — A lemondás folytán megüresedett róm. kath. kántori állás betöltését a közgyűlés nem mondotta ki, hanem elrendelte, hogy a kántor fizetése s mellékjuttatásai rendszertessének; addig is a teendők helyettesítéssel végeztessenek el. — Elhatározta a közgyűlés, hogy a »Zalavármegyei Közművelődési Egyesület«-be, tekintettel ennek hazafias céljaira, alapítótággként belép. A »Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesület«-be ennek üdvös céljaira való tekintetből 3 évi időtartamra tagul leendő belépés határozatott el. Szedmák Gyula iparos tanoncskolai szolga kérelmére fizetése évi 70 koronával fölemeltetett; ellenben Liebentritt Alajosné városi szülésznő, fizetés fölemelés iránt benyújtott kérelmével elutasított. — Végül Lang Teréz, Csizsár Erzse, Kovács Erzse Magda, Nagy Mari, Börhöcz Mihályné, Gehér Katalin, Csém Pálné, Porpácz Ferenc, Komáromi János, Rosenberg Lipót s Gerics Juli illetőségi ügyében hozott határozat.

Jelölés a közigazgatási bizottságba. Hertelendy Ferencnek Temesvármegye főispánjává történt kinevezésével és Deák Mihály elhalálozásával a vármegyei közigazgatási bizottságban két hely megüresedett, amelyek a májusi közgyűlés alkalmával fognak betölteni. Az üres tagsági helyek betöltésére nézve már megindultak a kombinációk. Egy helyet Nagykanizsa igényel s Tripammer Gyula takarékpénztári igazgatót jelölik. Tripammer Gyula a nagykanizsai függetlenségi párt elnöke, népszerű és érdemes férfi, akinek megválasztását vármegyei intéző körökben is emlegetik. A másik helyre ezideig jelölésről nem tudunk.

Zalaegerszeg város küldöttsége a minisztereknél. Zalaegerszeg városnak harminc tagból álló küldöttsége esütörtökön este utazott Budapestre, hogy az iskolákhoz való hozzájárulás elengedését s a honvédhuszár laktanya kérének felemelését kérje a miniszterektől. A küldöttséget gróf Batthyány Pál főispán és Dr. Korbai Károly polgármester vezették. Gróf Apponyi Albert közoktatási miniszter pénteken a képviselőház társalgó termében fogadta a küldöttséget, a melyhez csatlakoztak gróf Batthyány József, Eitner Zsigmond, Farkas József, Dr. Darányi Ferenc és Dr. Nyáry Béla képviselők. Dr. Korbai Károly polgármester remek beszédben válaszolt a város helyzetét s kérte az iskolákhoz való hozzájárulás címén felszaporodott 60.000 K elengedését. Gróf Apponyi Albert válaszában méltányolta a kérelmet s teljes jóindulatáról biztosította a küldöttséget. A honvédelmi miniszter pénteken nem fogadott, tehát

a küldöttség csak tegnap délutánra kapott kihallgatást.

Izr. istentisztelet. A péntek esti istentisztelet további intézkedésig 5 $\frac{1}{2}$ órakor kezdődik.

Ipartestületi közgyűlés. A helybeli ipartestület múlt vasárnap tartotta meg, saját székházában évi rendes közgyűlését. A gyűlésen Duzár István iparhatósági megbízott és Kovács László ipartestületi elnök elnökölték. A tagok közül 135-en jelentek meg. A határozatképesség megállapítása után Klosovszky Ernő egyesületi jegyző olvasta föl az elnökségnek az elmúlt évről készített részletes jelentését. A nagy gondal összeállított jelentés felöleli az ipartestület kebelében előfordult minden mozzanatot; feltárja az iparosok nehéz helyzetét s rámutat mindazon mozgalmakra, a melyek az amugyis nehéz megélhetési viszonyokat még súlyosabbá tették. Utal az ipartörvény-reviziójára, buzdítja a testület tagjait, hogy a törvény tervezet tárgyalása idején résen legyenek, hogy az iparosok érdekeinek kellő módon leendő megvédése, az ipartestületek jog-s hatáskörének kibővítése céljából tartandó értekezleteken minél tömegesebben vegyenek részt, hogy így jogaikat hatályosabban megvédelmezhesék.

A testület az elmúlt évben tanoncemunkakiállítás rendezett, a melyen 18 iparág 87 tanonca volt képviselve. A bíráló bizottság 8 tanoncot I. rendű, 9-et másodrendű s 70 tanoncot III. rendű kitüntetésben részesített. A tanoncsok dícsérő oklevél s pénzbeli jutalomban részesültek.

A testület az elmúlt évben 3 kongressuson képviseltette magát. A budapestin Baly Béla lakatos mester, a második budapestin Börcz János cipész mester, a pécsin pedig Klosovszky Ernő szobafestő mester képviselte a testületet. Utóbbin saját költségükön megjelentek Fürst Samu szabó, Jády Károly szabó és Wapper Ignác kőfaragó mester.

A testület az 1907 év folyamán 1 rendes közgyűlést, 2. rendes s három rendkívüli előljárásági ülést tartott. A békéltető bizottság 25 esetben tartott ülést, melyen 73 ügy nyert elintéztet s pedig 42 békés uton, 31 határozattal fejeztetett be. Ezek közül 3 bírói utra terelődött.

A Skubliás Jenő féle 100 koronás alapítvány kamatait pályázat útján Szécsenyi Ferenc nyerte el.

Ügydarab 583 intéztetett el. Tanoncszerződést 135-öt kötöttek, tanoncsbizonyítványt 87-et adott ki az előljáráság.

A testület tagjai közül nyolcan haltak el az év folyamán s pedig Goldfinger János lakatos, Hajgató István bádugos, Handrik Grácián eszmadia, Hegedüs János asztalos, Jakócs József ács, Kovács István eszmadia, Skardelli Lajos kőműves és Szécsenyi Ferenc eszmadia.

Bevétel volt 4845 K. 89 f. kiadás 4601 K. 06 f. A testület tiszta vagyona 18593 K. 73 f. vagyonszökés az 1906 évhez képest 1323 K. 27 fillér.

Az 1908 évi költségelirányzat szerint bevétel 4248 K. kiadás 3531 K. 40 f. s így remélhető pénztári maradvány 406 K. 60 fillér.

Az előljáráság következőképp választott s pedig számvizsgáló bizottsági taggá Schmier Viktor, előljárásági tagokká ifjú Dömötör Sándor, Heinecz János, Ekler Sándor, Nagyffy József, Lusker János, Cséber Imre, Csizmadia Miklós s Lakatos István rendes és Bita Károly bognár póttag.

Gyászhr. Csury Mária urnó, Rác István esztergomi körjegyző neje 30 éves korában hosszas betegség után Csesztregen meghalt.

Kinevezés. A kereskedelmi m. kir. miniszter Raiz Ernő műszaki tanácsost a zalaegerszegi kőműves-kőfaragó- és ács mesteri képzettség megvizsgálására szervezett bizottság elnökévé kinevezte.

Áthelyezés. A m. kir. pénzügyminiszter Kiss Lajos itteni számtisztet hasonló minőségben a dícsőszentmártoni kir. pénzügyigazgatóságba helyezte át.

Eljegyzés. Reich Antal debreczni m. kir. posta és táviratbizt eljegyezte Kardos Teruskát, Kardos Sámuel munkatársunk bájos és művelt leányát. Gratulálunk!

Ügyészségi megbízott. A m. kir. igazságügy-miniszter Dr. Hajós Ferenc esáktornyai gyakorló ügyvédet a nagykanizsai kir. ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottá rendelte ki.

Szabad liceum. Mult vasárnap Dr Keresztury József tartott előadást az asztrofizika köréből, nagy hallgatóság előtt. Az előadás nemcsak nagy tudományos készültségre vall, hanem oly gond- dal és nagy szorgalommal volt összeállítva, hogy a természettudományok ezen ágában járatlan közönség is élvezettel és okulással hallgatta s követte az előadót, aki átlátszó egyszerűséggel tárgyalta az anyag s az erő elméletét, az égi testek alakulásának és megsemmisülésének tör- vényeit. A csillagképek, naprendszerek, köd- foltok bemutatásához szükséges preperatumokat Dr Keresztury maga készítette. Az előadó szives- ségéből az egész értekezést közreadjuk, hogy gyönyörködhessenek benne azok is, akik nem hallgathatták meg az előadást. — Ma délután Fehér Miklós főgimn. tanár tart előadást egy magyarországi születésű német költőről Lenau Miklósról. Lenau élete első felét, a gyermek- és ifju éveket országunkban élte át. A benyomá- sok, melyek a magyar Alföldön s a tokaji hegyek alján érték, nem egy szép tárgyú dal és románc megírására ösztönözték, melyekben mély ragasz- kodással, szeretettel rajzolta meg földünket és ősi eredeti népét. Szerelmi dalaival pedig a lyra kinstárat igaz gyöngyökkel gazdagította.

Estély. A pölöskei tüzkárosultak segélyezésére és a tüdőbetegek József főherceg szanatorium egyesület javára sikerült estélyt rendeztek a zalaegerszegi orvosok nejeinek védnöksége alatti az Arany Bányán-ban. A rendezőség által összeállított műsor vonzó hatása nem maradt el, mert a Bányán nagy természet jól megtöltötte az érdeklődő közönség. Az estélyt Verner László fővárosi író felolvasása nyitotta meg. A felolvasás mindvégig derült hangulatban tartotta a közön- séget, melynek befejeztével őt tapsviharral tün- tette ki. — A műsor második pontját Fangler János szavalata képezte, ki mély érzéssel szavalta el Várdi Antalnak »Az utolsó sor« c. költemé- nyét. — Ezt követte Sándor Zsigmond hegedü- játéka. Faust ábrándját (Sarasate—Gunod) ját- szolta el a tőle megszokott magas művészi érzés- sel úgy, hogy a hallgatóságot játékaival valóban magával ragadta. A sok ujjazás és szünni nem akár taps után a művész újra pódiumra lépett és befejezésül még néhány magyar nótára gyuj- tott. A művészi sikerből és a közönség hosszan tartó ovációiból kivette a részét Mikovics Zora urhölgy is, ki kitűnő játékaival kísérte Sándor Zsigmondot. A műsorban ezután következett ifj. Czukelter Lajos melodramája. Czukelter szavala- tában már többször volt alkalmunk gyönyörködni. Ezuttal is csak elismeréssel emlékezhetünk meg róla és Balás Márton tanárról, ki Czukelter melodramáját a szöveghez illő zongorajátékaival kísérte. — Balaton Sándor kuplékat énekelt Balás Sándor tanár zongora kísérete mellett. A hatásosan előadott dadogó kuplén kívül több saját szerzeményu alkalmi kupléival mulattatta a folyton ujjazó közönséget. A műsor befejezéseül Balaton Sándor és Horváth János rendezése mellett még »Valami hibája van« c. egy felvo- násos szindarabot adtak elő Puer Irénke k. a., Horváth Jolánka k. a., Pavlicsek Kálmán és Tersánszky István. Az előadás kitűnően sikerült. A szereplők közül kivált első sorban Puer Irénke k. a., ki hű alakítással mutatta be az apró ren- detlenségekkel nem törődő uri asszonyt; méltó partnere volt Pavlicsek Kálmán, ki a közönséget sikerült komikumával mindvégig derült hangulat- ban tartotta. Osztóznak a sikerben Horváth Jolánka k. a., ki kedves és temperamentumos szobaleány volt és Tersánszky István az orvos szerepében. — A műsort a hajnali órákba nyuló tánemulatság követte. —

Arcképleleplezés és táncestély. Az alsólendvai iparos olvasókör tegnap este leplezte le Pataky Kálmánnak, a kör alapítójának arcképét s ez alkalommal táncestélyt rendezett.

Nőegyleti közgyűlés. A zalaegerszegi jótékony nőegylet mult vasárnap tartotta meg Dr Halász Miksáné elnöknő elnöklete alatt évi rendes közgyűlését. A gyűlés megnyitása után a jegy- zőkönyv hitelesítésére Sándor Zsigmondné s Fischer Pálné kérték fel. A pénztári jelentés felolvasása után megállapították, hogy a bevétel 2336 K 03 f., a kiadás 2087 K 92 f. volt, így a pénztári maradvány 248'09. Az egyesület tiszta vagyona 5451 K 67 fillért tesz ki. Pénz- tárnoknak a közgyűlés a fölmentvényt megadta. Egyidejűleg Dr Halász Miksáné elnöknőnek Weinberger Jakabné pénztárnoknak s Dr Fürst Béláné jzónék a teaestélyek rendezése körül

kifejtett buzgó fáradozásukért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. Schvare Mórné a város- ból elköltözvén, helyébe Dr Berger Béláné választott választmányi taggá. Póttag gyanánt Breisach Samuné és Garai Lipótné választottat meg.

Novai bál. Egy napon tartotta meg a József szanatorium javára rendezett jótékony célu évi mulatságát a novai járáskör hölgybizottsága a Zalaegerszegiekkel. Mind a két helyen jól sike- rült, de ha részleteiben megfigyeljük a mulatság lefolyását, a vigszágot, a kedélyességet, okvetet- lenül megtaláljuk a különbséget és elmondhat- juk, hogy a novai bál jobban sikerült. Itt szebb a táncterem, jobb a cigány, fényesebb a társá- ság, de ott abban az egyszerű teremben, minden ember örül egymásnak, a barátság, a szivesség olvasható le minden arcáról, a hölgyek kedves- sége pótol minden fényt. A férfiak talpon, házias és legényemberek kitartóan járják a táncot, ne- hogy valaki ülve maradjon s amíg itt Eger- szegen 4—5 óra között már pihen minden, addig ott még reggel 8 órakor is égnek a gyertyák a lefüggönyözött táncteremben s a cigány még akkor sem meri abban hagyni a „Vig özvegy“ bájos keringőjét. Alig távozott el valaki. — Most már minden évben megem- lékezünk a novai mulatságokról, de az idei dacára az esős, rossz időnek, mindenkiél jobban sikerült és ez érdeme a járás közkedvelt fő- bírájának és a mindenki által tisztelt és szeret- tett hölgybizottsági elnöknek, Mayer Istvánnak.

Ott voltak asszonyok és leányok: Szabó Döméné, Mártha és Zsófi (Pórszombat), Imreh Antalné, Juliska és Bözsike (Pördeföld), Farkas Gizella (Pördeföld), Brüll Dezsóné, Erzsike (Nova), Reisinger Pálné, (Nova), Puly Gáborné, Vilma (Tárnok), Klein Jakabné, Farkasovszky Endréné, Molnár Lászlóné, Mayer Istvánné, Szalmay Józsefné, Königmayer Zsigáné, Minóka (Nova), Nagy Irénke (Zalaegerszeg), Fuka Ferike (Szil- vágy), Mayer Stefike, Balog Stefike (Zala- egerszeg).

Az estély 137 K 60 fillérnyi tisztajövedelmét a sanatorium egyesületnek küldték be.

Felülfizettek: Puly Gábor 1 K, Petánovics Károly 2 K, Klein Jakab 2 K, Imreh Antal 5 K, Kovács Ferenc 4 K, Barthalos Mihály 4 K, Kelemen József 1 K, Martincsevics Ferenc 5 K, Brüll Dezsó 1 K, Brüll Imre 1 K, Kunst- nig Antal 1 K, Persay Gyula 5 K, Csizmazia György 3 K, Mayer István 4 K, Eppinger Izó 1 K, Reisinger Pál 1 K, Szabó Döme 10 K, ifju Stádel János 5 K, Málek Károly 1 K, Dergovics György 2 K, özv. Tuboly Zsigmondné 3 K, Máyer Jánosné 2 K, Polnisch Árpádné 4 K, idősb Strausz Sándor 2 K, Horváth Vince 2 K, Vizsy Boldizsár 2 K, Kukorelly Ferenc 4 K, Máyer Józsefné 5 K, Farkas Györgyné 2 K, Szabó Pálné 2 K, Beznicza Pé- ter 5 K, Fischer Gedeon 4 K, Dr Augusztino- vics Nándor 5 K, Höhn Béla 4 K, Poppel József 5 Kor.

Nyilvános köszönet. Gróf Batthyány Pál főispán ur öméltsága a budapesti egyetemi ifjak Zalamegyei Körének 50 koronát adományoz- tott, amelyért az elnökség ezton is hálás köszönetét fejezi ki.

Feloszlatták a megyei honvéd egyesületet. A vármegyénkben eddig főnálló 48-as honvéd egye- sület arra a szomorú sorsra jutott, hogy felosz- lik. Mayer János ez idő szerinti elnöke fölter- jesztést intézett a m. kir. belügyminiszteriumhoz, hogy tekintettel az egyesület tagjainak csekély számára és arra, hogy a még meglevő tagok az egyesület iránt mindinkább fokozódó részvét- lenséget tanúsítanak, mondja ki a felozlatást. A belügyminister a kérelemre 153329/907 szám alatt hozott leiratával tényleg ki is mondotta az egyesület felozlatását és utasította a ható- ságot, hogy a hivatalosan megállapítandó va- gyont vegye át. Ezzel tehát megszűnik várme- gyénk területén a 48-as honvéd egyesület mű- ködni.

A József főherceg szanatorium egyesület érdekében Verner László, az egyesület titkára és Dr Thassy Gábor tb. főorvos értekezletre hívták össze a zalaegerszegi hölgyeket, Verner László ismertette az egyesület célját s kérte a hölgyeket, hogy az eszmét karolják fel. A hölgyek gyűjtőleveket kaptak s megindul a gyűjtés a szanatorium javára.

Mulatság a tüzkárosultak javára. A pölöskei és pötrétei tüzkárosultak felségélyezésére a pacsaí

Iparoskör február 28-án táncsal egybekötött szórakoztató estélyt rendezet, mely minden tekintetben szépen sikerült. A tiszta jövedelem 95 K 76 f. A program a következő volt: 1. Prolog. Irta és felolvasta Dr Kaszás Ödön ügy- véd. 2. Petőfi dalok. Zenéjét szerző Kozma Imre, énekelte Koronya László, harmoniumon kísérte Kozma Imre. 3. A légy. Monolog, előadta Valek Károly. 4. Népdalegyveleg előadták Csupor Lajos, hegedűn Csekő Nándor. 5. A fülemüle, szavalta Fekete Zsigmond. 6. Népdalok. Énekelte Valek Károly, harmoniumon kísérte Csekő Nán- dor. 7. Művésznek leszek. Monolog. Előadta Lusztig Mariska k. a. A program minden egyes pontja jó volt. Programmon kívül felkérés folytán Lusztig Mariska k. a. hatással szavalta el Kiss József »Szép Batóné« c. költeményét és Csekő Nándor adott elő népdalokat cimbalmon. Az előadást tánc követte. A jótékony célra felül- fizetni szivesek voltak: Lichtenstein Albert 8 K, Szentmihályi Dezsó 4 K, Dr Fodor Gyula 3 K, Szedlacek Mária, Dr Plósz Sándor, Garai Alajos, Ungár Sámuel, Goldsmied József, Böhm Zsigmond, Etelvár Mariska, Laeher József, Hirschler Sámuel, Torma Imre, Lázár Ágoston, Kalesz Alajos 2—2 K, Egy vig társaság 2-80 K, Sleifer Anci, Kámán M., Horváth József, Bende Lajos, Dr Kaszás Ödön, Pollák Vilmos, Korein Lipót, Weisz Herman, Brand János, Csupor Lajos, Csekő Nándor, Karzil Ignác, Székely Ernő, Horváth Imre, Landy Ferenc 1—1 K, Fischer József 50 f, Koronya L., Fekete Zsigmond, Valek Károly 40—40 f. A nemes- lelkü adakozóknak ezton mond hálás köszönet- tel a rendezőség.

A Zalaegerszegi Kath. legényegylet ma este az Arany Bányán nagy természet, házalapja javára énekekkel, előadással és szavallattal egybe- kötött zártkörű tánemulatság lesz. Helyárak: Páholy 8 K. Első három sor 2 K. IV—VI. sor 1 K 60 f. A többi sor 1 K 20 f. Állóhely 80 f. Karzat 40 f. Kezdeté este 8 órakor. Jegyek előre válthatók Janzsó Sándor ur kalap üzletében. — Műsor: Magyar népdal. Éneklí a vegyeskar. A férjvadász. Monolog. Fehér Árpád- tól. Előadja: Pauscha Mariska k. a. Az idege- sek. Bohózat 1 felvonásban. Átdolgozta: Ilosvai Hugó. Előadják: Adorján Sándor, Vér Etelka, Nagy István, Hegyi Károly, Dragonits István, Nagy Rudolf. Falun. Dialog. Előadják: Bitá Mariska, Hartl Ilona. Szerenád álom keringő. Irta: Stojanovics Jenő. Éneklí: A vegyes kar. A műsort betanította és rendezte: Horváth János.

Elsült patron. Horváth István boeskaí juhász a legelőn egy katonafegyverbe való patron- talált, amelyet addig piszkált, míg elsült s a bojtár kezét szétronsolta.

Medjimurski hrvat. Zágrábban nyomtatnak egy »Istina« című képes néplapot, amely természetesen magyarfaló. Ebben az ujságban pisz- kolódik egy »medjimurski hrvat«, muraközi hor- vát. Minősíthetetlen kifejezésekkel és ostoba hazugságokkal vág neki a muraközi állapotoknak a névtelen szerző, aki muracsányi embernek akar feltűnni, de annyira ismerjük már az efajta ujságírókat, hogy jól tudjuk: honnét fuj a szél. — A horvát elzokogja, hogy milyen szomorú állapotok vannak a Muraközben. A községi hivatalban magyarul hivataloskodnak, az iskolák- ban magyar nyelvre tanítják az ifjúságot, a jegyző olyanokat választat meg előjárókká, akik egy liter borért mindenre kaphatók. Ezek az elő- járók akarták a muracsányi templomba is beve- zetni a magyar éneket, amikor megválasztották a magyar Dergovicsot kántornak, — akit azonban a hőslelkü nép kizárt a templomból. — Küldöttséget is menesztettünk — mondja a medjimurski hrvat — a szentszékhez, hogy ne erősítse meg ezt a megválasztott gögös magyart organistai állásban, amit a szentszék a mi örömünkre teljesített is azzal, hogy organista nem lehet az, ki horvátul nem tud. Dicséretet érdemel magaviseletért Peczek György címzetes kanonok, ki dacára, hogy magyar, mégis a köz- ség kívánsága érdekében beszélt a szentszéknel, míg ellenben a helybeli horvát születésű plebá- nos, Kendjelic, anyja szomorúságára fenyegető- zött a község előtt, hogy két hétig nem fog istenitiszteletet tartani, ha a magyar organista ellen zendülnek. Hogy fog a dolog végződni, nem tudom, mert az egész úgy át van téve a nagykanizsai törvényszékhez. Amikor a dolog elintézését nyer, ismét jelentkezni fogok.

Ez a piszkolódás annyira hazug, hogy nem

érdemes a cöfolgatásával foglalkozni. Muraközben nincs siralmas állapot, nincs basáskodás és elnyomás. Hogy magyarul hivataloskodnak s a kis horvát gyerekeket megakarják magyarul tanítani, ez ellen egy muraközi embernek kiabálni galád hazafurás. Aki ilyen eszmékkel van tele, azt ki kell kergetni a Muraközből. Menjen Zágrábra az Isztina munkatársának.

Megszorítják a kivételes nősülési engedélyeket. A kormány a kivételes nősülési engedélyek kiadását megszorítani szándékozik s e tárgyban az alispánokat a honvédelmi miniszter ankétra kiva össze.

Talált hulla. Nagykanizsa mellett a Cserfő erdőben egy feloszlásnak indult férfi hullát találtak. Valószínű, hogy gyilkosság történt, mert a hulla be volt terítve földdel, csak egyik lába maradt kívül. A vizsgálat adatai szerint a hulla 3-4 hónapig lehetett a földben.

Leégett kunyhó. Halálos veszedelemben forgott a minap több famunkás a nagyfaludi erdő. Famunkások dolgoznak ott, a kik hétfőn kimennek az erdőre és szombat estig ott maradnak. Éjjeli szállásuk egy ágakból összevert kunyhó, ágyuk szalma, mit a földre hintenek. A hideg ellen úgy védekeznek, hogy a kunyhóban tüzet raknak s annál melegesnek. Egyik éjjel a munkások szalmaágya meggyült. Csakhamar lángokban állt az összerótt kunyhó s csak az egyik munkásnak, Rajsz Mihálynak az ébersége mentette meg őket a tüzhullától. Ez a fujtó füsttől felébredt, hét társát felköltötte s a kunyhó egyik, akkor még ép sarkán át sikerült nekik a szabadba jutni. A kunyhó földig leégett.

A mérnök urak. Nagykanizsáról írják: Hetekkel ezelőtt Szentgyörgyön két ur tett látogatást. Elegánsan, uriasan volt öltözködve mind a kettő. Keresték a bírót, aki azonban nem volt odahaza. Erre a két ur eiment Zalai István jómódu gazdához és úgy mutatkoztak be, mint kataszteri mérnökök, akiket azért küldtek ki Nagykanizsáról, hogy fölméréseket végezzenek a gazdák birtokán. Zalai semmi rosszat se sejtett és elvezette a két urat a határba, ahol birtoka feküdt. Itt azután pár óra hosszáig tényleg járkáltak, mértek nagy buzgalommal. A munka befejezése után Zalai megvendégelte a kifáradt mérnököket, akik ebéd után felszólították, hogy a munkáért járó 50 koronát fizesse meg annál is inkább, mert ha nem fizeti meg, az adóhivatal hajtja be rajta. Az pedig drágább, költségesebb mulatság lesz. Zalai erre az ékes beszédre kifizette az 50 koronát. — A napokban Zalai meghallotta, hogy nemcsak őt, hanem a környék községeiben, sok más gazdát is becsaptak ugyanilyen módon. Körülbelül negyvenen vannak a becsapott gazdák. Némelyiktől 100 koronát is kiesáltak a szélhámosok. A csendőrség megállapította, hogy a két szélhámos, aki mint kataszteri mérnök szerepelt és hol Kaposvárról, hol meg Nagykanizsáról rendeztek kirándulásait, két rovott multu ember. Ugyilátszik, a szélhámosok megsejtették, hogy följelentés történt ellenük, mert a csendőrség sehol sem találja őket.

Ei az uszályal. Ezt hallani minduntalan, amióta nyilvánvaló lett, hogy a por nemcsak a légzőszerveket izgatja, hanem betegségeknek, különösen pedig a tuberkol-bacillusok átvitele útján, tüdőbetegségnek az okozója. A modern tudomány nagy súlyt helyez az ezen betegség elleni óvintézkedésekre és első sorban ajánlja a légzőszervek megvédését hurut ellen, mert csakis katarriális gyuladáson képesek a bacillusok terjeszkedni. Semmi más szer sem használható e célra jobban, mint a „Sirolin Roche“, mely a köhögést csillapítja és a légzőszerveket a bacillusok káros hatása ellen megvédi. Kapható minden gyógyszerárban.

Mészárossegédek sztrájkja. A nagykanizsai meszárossegédek a mult héten bérfelemelést követeltek s ha máig követeléseik nem teljesülnek, sztrájkjal fenyegetőznek.

Fogások kerti magvak árusításánál. Hogy mire képesek a zavarosban halászó emberek, azt legjobban mutatja a magelárusítással foglalkozó egyes kereskedők ravaszsága, kik máshonnan beszerzett kerti magvaikat a Mauthner-féle árjegyzék folyó számaival jelölik, mert ezáltal azt a hitet akarják kelteni a vevőkben, hogy Mauthner-féle magot kapnak. A közönség ne hagyja magát megtéveszteni; mert akármilyen szám van a tasakra nyomva, ha nincs rajt a Mauthner-név, akkor az a tasak nem is tartalmazza az általánosan legjelesebbnek elismert Mauthner-féle kerti magot.

Háziipari kiállítás. Keszthelyvidéki Gazdakör Zsiden, Páhokon és Boldogasszonyfán, a Balatoni Szövetség pedig Gyenesdiáson és Badacsonyan háziipari tanfolyamot nyitott. A Gazdakör és a szövetség a tanfolyamok bezártával Keszthelyen a készített tárgyakból kiállítást rendez, a mikor a tanulók az egyes tárgyak készítési módját is bemutatják. A belépő díj 20 fillér lesz. A kiállítás a jövő héten lesz és két napig tart.

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból.

Leves, kávé, tea, étel vagy szesz italban egyformán adható, az ivó tudta nélkül.

A COZAPORNAK az a csodálatos hatása, hogy ellenszenvessé teszi az iszákosság és szesz ital. A COZA oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér, avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejt, mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békítette ki s sok ezer férfit a szégyen és becsületlenségétől mentett meg, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatalembert a jó utra és szerencséjéhez segített és sok ember életét számos évvel hosszabbította meg.

Az intézet, mely a valódi, világhírű Cozapor tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba adagot és egy 1500 köszönő irattal telt könyvet díj és költségmentesen küld. A Cozapor teljesen ártalmatlan voltáért szavatolunk. Magyarul és németül levelezünk.

Ingyenpróbákat a valódi Coza-porból bérmentesen küld levélbeni felszólításra az alanti cég.

COZA INSTITUTE, 62, Chancery Lane, London E76 (Anglia).

Levelek 25, levelező lapok 10 fillérrel bérmentesítendőek.

Talált tárgy. Mult év május 12-én, Tisehler Ferencné zalaegerszegi lakos süteményárus sátrában egy ismeretlen ember 1 drb bélelt gyermek kabátot, 1 drb. cérna nadrágot, 1 drb. cérna gyermek kabátot és 2 drb cérna gyermek nadrágot hagyott, s azóta érte nem jelentkezett. Igazolt tulajdonosa a rendőrségen átveheti.

Meglepi a szülőket

a SCOTT-féle Emulsió hatása minden alkalommal, ha azt angolokorban szenvedő gyermeküknek adják. A

SCOTT-féle Emulsió

feltűnő gyorsan izmosítja a gyermeket, erősíti a csontokat és elősegíti fejlődésüket. — Ez a rendkívüli hatás valóban csak ilyen kiváló szerrel érhető el. A SCOTT csakis elsőrendű alkatrészeket tartalmaz s az eredeti SCOTT-féle eljárás okozza, hogy hatásában felülmúlhatatlan és nemcsak fiatal és öreg ember, hanem még a halál küszöbén hitt gyermek is könnyen emészti.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer véglegét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Fehér jellem — fekete cipő diszére válik hölgyeknek, uraknak egyaránt. Fehér jellemhez sok minden ékes tulajdonság utján jut az ember, de fényes, fekete cipőhöz csak egy módon, ha „Noxin“ cipőkrémét használ. Ez a krém el van terjedve az egész világon s versenyen kívül áll már. Noxin a kulcsal kapható Hochsinger testvéreknél Budapesten és minden finomabb üzletben.

Csikos
Kockás
Moire
Armure

Selyem

és „Hennebeg“ selyem 75 kr.-tól feljebb bérmentve és vámentesen. Minta postafordultával.

Megrendelések bármely nyelven intézendők:

an Seidenfabrikt. Hennenberg in Zürich.

A francia módszer szerint (üvegerjedés által) előállított

„Animo“ pezsgő

elismert szaktekintélyek szerint egyenrangú a legjobb francia pezsgővel

Raktár:

D. Horváth Antal

drogueriája

Zalaegerszegen.

Muraközi pezsgőgyár

Csáktornya.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, Influenza ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkori „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárban. — Ára üvegenként 4.— korona.

Piaci árak a legutolsó hetivásáron 100 kilogrammonként

	minőség szerint	Kor. 1907	Kor. 1908
búza		21.—	—
rozsa		18.30	—
árpa		16.—	—
zab		14.60	—
kukorica		15.—	—

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.

Laptulajdonosok: dr. Csák Károly és Udvardy Ignác

Kereskedők figyelmébe!

A »Tolnanémadai első posztó cipőgyár« cég tulajdonosa: **Rosenfeld Mór** az új idény alkalmával ajánlja a valódi és legjobban elkészített posztó és hunya cipőit legolesóbban.

1216 ttkvi./1908. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Karabélyos Elek végrehajthatónak Bek György végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében az alsó-lendvai tktár utóajánlata folytán az újabb árverés a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a mikesfai 192 sztk. 647. hrszám alatt fölvetett ingatlanból Bekk György $\frac{2}{3}$ -ad rész jutalékára 234 korona, a mikesfai 194 sztkjvben + 641 hrszám alattiból ugyanannak $\frac{2}{3}$ -ad rész jutalékára 732 kor. 66 fillér kikiáltási árban az alábbi feltételek mellett elrendeltetik és hogy a fent megjelölt ingatlan az 1908. évi március hó 26. napjának délelőtti 10 órájára Mikefa község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fog adatni. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 23 korona 40 fillért, 73 korona 26 fillért készpénzben, az 1881. LX. t. c. 48. §-a alatt jelölt, árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 szám alatt kelt I. M. rendelet 5. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezésről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság. Zalaegerszeg, 1908. évi febr. hó 15. napján.

Rutich, kir. törvényszéki bír.

Petőfi-utcában, a villamos telep mellett

egy házhely eladó.

Bővebbet **Kaszás borbélynál**
Zalaegerszeg, Kossuth Lajos-u.

! Eladó szőlővessző !

Riparia portalis I-es II. osztályu nagyobb mennyiségben **eladó**, a Gálafeji szőlőtelepen átvéve.

Skublics Károly
földbirtokos, Besenyő.

981/v. 1907. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíróóság 972. számú végzése által Alsólendva vidéki takarékpénztár végrehajtható javára Gerencsér Miklós, Tanczos Károly, Ferencz Ferenc ellen 300 K tőke, ennek 1907. évi szept. hó 1-től járó 6% kamata, ugy járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt 2808 K-ra becsült lovak, szarvasmarhák és gazdasági eszközökből álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, — ennek a helyszínén, vagyis Gizella-major és Gutorföldön leendő eszközzésére 1908. év március hó 9. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel bivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. tc. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi IX. tc. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zalaegerszegen, 1908. évi febr. hó 19. napján.

Lukács József, kir. bir. végrehajtó.

NOXIN

Minden jobb üzletben kapható.

HOCHSINGER TESTVÉREK

BUDAPEST.

Magán építő iparos iskola,

előkészítő tanfolyam, kőműves, ács, kőfaragó és építőmesteri vizsgához biztos sikerrel. Vázlatok, tervezések, felülvizsgálások, becslések és statisztikai számításokkal elfogad

Vági József

műépítész igazgató.

VIII. ker. Baross-tér, 17. sz. Budapest.

Vadászok figyelmébe!!

A vadászati szünidő alkalmával elvállalom a fegyverek szakszerű javítását, barnítását, valamint átalakításokat.

Kerékpárosok figyelmébe!

Raktáron új és jól javított

kerékpárok,

valamint hozzá mindennemű alkatrészek.

Raktáron **varrógépek, vadászfegyverek, gramfonok** (beszélőgépek), **takarék-tűzhelyek, villanycsengő** felszerelésekből és mindennemű **diszmű-lakatos** munkák.

Horváth Imre

kereskedő műlakatos és fegyverműves
Zalaegerszegen.

846. ttkvi./1908. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a magy. kir. Kinestár végrehajthatónak Szabó Dániel végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében az újabb árverés a m. kir. kinestár utóajánlata folytán a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő a boeföldi 300. sz. tjkvben + 1189. hrszám alatt Szabó Dániel tulajdonul felvett szőlő, rét és présházra 3156 kor. kikiáltási árban az alábbi feltételek mellett elrendeltetik és hogy a fent megjelölt ingatlanok az 1908. évi március hó 16. napján délelőtti 10 órakor Boczföld község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 315. kor. 60 fillért készpénzben, az 1881. évi LX. tc. 48. §-a a. megjelölt árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333 sz. alatt kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 évi LX. tc. 185. §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint tkv. hatóság.

Zalaegerszeg, 1908. évi jan. hó 29. napján.

Kir. tszéki albiró.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására adni, hogy a **Weisz Ede** féle házban, — a vármegyeház átellenében — levő iroda-helyiségemben **tűzifára**, különféle **kőszénre, koksza** és **faszénre** megrendeléseket felveszek. Törekvésem az, hogy a t. közönséget pontosan kiszolgáljam.

Kiváló tisztelettel

Weinberger H. és fia.

Győződjön meg

mindenki, mily olcsó árban szerezhethetők be nálam a legremekőbb csipke és selyem díszárak.

melyeket kedvező vétel révén s a túl nagy raktár végett **mesés olcsón** hozok forgalomban. Még kb. 5000 mtr. csipke jön eladás alá s rendkívül sok selyem dísz minden szín ár és mintába.

Ezenkívül **leszállított árban** kerül eladásra körülbelül

1000 szerviz-pohár

különbéle nagyság s mintában, — férfi nyakkendő különböző formákban, melyeket kiárusítok 1 korona helyett **75 fillér**, 1:50 kor. helyett **1.10 kor.** 6 pár jó férfi vagy női **harisnya** egyszerű **2:80 kor.** csikos **70 fillér** és **1 kor.** a legszebb fajtákból. Kötő női **derék fűzők** **2—15 kor.** között.

3 drb. ibolya glicerin szappan 1:50 kor. — Képeretek, zsebkendők, ingek, cipők stb.

Legolcsóbban beszerezhetők:

DEUTSCH HERMAN
KÖZPONTI ÁRUHÁZBAN
ZALAEGRSZEGEN.

Az őrségiek szarvasmarhája szépsége és erőteljességénél fogva még a külföldiek előtt is ismeretes, kik egyetlen vásárt sem mulasztanak el, hogy még tenyészállatokat is jó áron ne vásároljanak. Ezt pedig az

őrségi általános

t á p p o r

alkalmazása által érik el. Tegyen minden állattartó gazda ezzel kísérletet és meg fog győződni, hogy nemcsak szarvasmarháit, de lovait és juhait az emésztési zavarokból eredő étvágytalanságban nem fognak szenvedni, sőt erőben és husban gyarapodni fognak. A tehének tejelését pedig nagyban fokozza.

Kis doboz ára 70 fillér, nagy doboz ára 1 K 40 fillér.

Postacsomag 12 kis vagy 6 nagy dobozzal utánvét és bérmentes szállítás mellett 8 K 50 f.

Megrendelhető:

Saxinger Ottó
gyógyszerésznél Óriszentpéteren

Jó étvágya lesz,

ha Kaiser

fodormenta cukorkáit

használja.

Orvosilag kipróbálva és ajánlva.

Nélkülözhetetlen emésztési zavaroknál, étvágytalanságnál, gyomor-fájásnál stb. Údító és élénkítő szer.

Egy csomag 20 és 40 f Schmidt Győző cukrászatában és Kaszter Sándor gyógyszerárán Zalaegerszegen.

Szőlőoltványok.

Fajtisza Ripária-Portális alanyon oltott elsőrendű duggyökérezett, oltványokat felelőség mellett szállítok — következő fajokban:

Borfajok: Erdei, Olasz-Rizling, Kövidinka, Nemes Kadarka, Furmint, Slankamenka, Burgund, Oporto, Mézes-fehér, Karbenet, Sárfehér, Ezerjő, Mirkovácsi, Muskotály.

Csemegefajok: fehér és piros Chasselas, Passatuti.

1000 darab sima zöldoltvány	80 K
1000 „ gyökeres I. osztály, 2 éves	180 „
1000 „ II. osztály	140 „
1000 „ sima Ripária-Portális I. oszt.	16 „
1000 „ II. oszt.	9 „
1000 „ gyökeres I. oszt.	30 „
1000 „ II. oszt.	18 „
1000 „ fásoltvány I. oszt.	200 „
1000 „ II. oszt.	140 „

Tavaszi szállításra is elfogadok már most rendelést. Előlegül az ár egynegyed részét beküldeni sziveskedjék.

Bort a legjobb minőségben napi ár szerint szállítok.

Tisztelettel

Sárkány József

Gyöngyös, (Hevesm.)

Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendező-intézet sérvbajosok, ferdénöttek és amputáltak részére.

Budapest, IV. Kossuth Lajos-u. 8., félemalet.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelez.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés!

Szabadalmazott sérvkötők már 5 koronától felfelé.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által leköismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek.

Hygienikus cikkek a legfinomabb minőségekben, orvosilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tucatanként 2—16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: „Az ember egészsége” című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága.

Vadászok figyelmébe!

Fegyverek, revolverek **30—50 százalékkal** olcsóbban kaphatók nálam, mintha másutt részletfizetésre vásárolna.

Kérje ingyen és bérmentve legújabb árjegyzékemet!

Halászat-, vadászati, torna vivó és egyéb sportcikk állandó raktára.

Földesi L.

fegyver és sportcikk üzlete.
Budapest, VII. Rákóczy ut 6.

Naponta száz csomagot küldök vidékre!

Felhívás!

Női kalapok

megrendelését, alakítását és díszítését olcsón a legszebb kivitelben és pontosan végzi

Pollák Edéné

divatárúsnő Zalaegerszeg fő-utca

Horváth Miklós-féle ház a lakásban.

Gyászkalapok készítését azonnal végzi.

Legjobb szőlőoltványok igen olcsón eladók.

Fajtisza Riparia Portalison készült fehér borfajok: Olasz Rizling, Slankamenka, Furmint, Kövidinka, Leányka, Sárfehér, Mézes fehér, Ezerjő, Muscat, Ottonel, Mirkovácsi, Juhfark, Bakator, vörös borfajok: Nagyburgundi, Oportó, Nemes kadarka; csemegefajok: fehér Chasselas, piros Chasselas, Passatuti, Mézes fehér, Oportó, Muskotályok, Ezeréves, Kossuth Lajos stb. bőségesen bőségesen kaphatók:

I. oszt. gyökeres fásoltvány — — — ezre 90 ft
II. „ „ „ — — — — — 45 „
I. „ „ „ zöldoltvány új ültetésre „ 70 „
I. „ sima „ — — — — — 30 „
Igen erős gyökérezettel 2 éves gyökeres zöldoltványok kiválóan régi szőlők hiányának pótlására — 10 darab 1 ft 10 kr., 100 drb10 ft 1000 drb 95 ft.

I. oszt. sima Riparia Portalis — — — — 10 ft
II. „ „ „ — — — — — 4 „
I. „ gyökeres „ — — — — — 20 „
II. „ „ „ — — — — — 12 „
2 éves „ „ — — — — — 20 „

Elfogadok megrendelést azonnali, vagy tavaszi szállításra, előlegül az ár 1/5 részét kérem, a többi utánveszem.

A megeredésért felelősséget vállalok.

Csepány Mihály

Gyöngyös, Kálvária part alatt.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a tavaszi idényre, nagyválasztéku hazai és angol szöveteim

megérkeztek,

amelyeket a nagyérdemű közönség szíves rendelkezésére bocsátok.

Szaktámában a legelső helyet foglalom el, amit az eddigi szíves megrendelőim elismerő és dicsérető leveleivel tudom igazolni.

A legújabb angol és francia divatott ismét elsajátítottam: **Antonin Muran Tailen Professzor** urnál Bécsben való időzésem alatt.

Ezek után a nagyérdemű közönség szíves megrendeléseit és partfogását kérve maradtam;

alázatos szolgája

Schneider Antal

férfi szabó,

a londoni, berlini és drezdai szabászati akadémia állandó belfagya, Zalaegerszeg, Kazinczy-tér.

Kivánatra házhoz megyek.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítek.

Borsepröt

bármily mennyiségben a legmagasabb áron veszek

Reich Samu

pálinkafőzde tulajdonos
Zalaegerszeg
Kazinczy-tér, Városház mellett.

Kovács üzlet.

Van szerencsém a t. közönség tudomására hozni, hogy május hó 1-én Zalaegerszegen, Rákóczi-utca 9. szám alatt

kovács műhelyt nyitok.

Több nagy városban szerzett tapasztalataim s iparom hosszabb időn keresztül való gyakorlása képesítenek arra, hogy a legmesszebb menő igényeket is kielégíthetem.

Elvállalom a legfinomabb kocsimunkát s a legkényesebb patkolásokat, valamint a rossz patkolás miatt elromlott lábak helyreigazítását.

A patkolási tanfolyamot az állatorvosi akademián végeztem.

Szíves pártfogást kér

HORVÁTH JÓZSEF
kovács mester.

Értesítés.

Alulírott tisztelettel értesítem az építendő közönséget, hogy Budapesten a felsőbb ipariskolát elvégeztem, a kereskedelmi m. kir. miniszterium. rendelete alapján Budapesten megtartott vizsgálaton 930/908. sz. bizonyítványt nyertem, ennél fogva ezentúl vállalataimat, mint önálló mester fogom vezetni.

Elvállalom bármiféle építési munkákat a legkisebbtől a legmagasabb építményekig.

A kőműves és ács mesteri vizsgára hat hét alatt biztos sikerrel előkészítetek.

Tisztelettel kérem az építendő közönség szíves megbízásait és pártfogását.

Tisztelettel maradok

Bölcsföldy F. János
képesített kőművesmester és építési vállalkozó
Zalaegerszegen.

926/v. 1907. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. te. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbiróság 970 sz. végzése által Rosenthal Lipót végrehajtó javára Ebedli József és neje ellen 106 K tőke, ennek 5% kamatja, ugy járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt 674 K-ra becsült varrógép, butorok, lovak és kocsiból álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladása elrendeltetvén, — ennek a helyszínén vagyis

Zalaegerszegen leendő eszközlésére 1908. évi március hó 6-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. te. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. te. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1908. évi február hó 13-án.

Lukács József, kir. bir. végrehajtó.

Minden vevő,

aki 10 korona értékű bevásárlást eszközöl

MARTON MÁRKUSZ

(WEINBERGER H. ÉS FIA UTÓDA)

▲ ▲ URI- ÉS NŐI DIVATÁRUHÁZÁBAN, ▲ ▲
egy életnagyságu képet kap ajándékba.

Ugyanott az idény előre haladottsága miatt női- és gyermek-kabátok, boák, szövetek stb. áruk leszállított árban árusítatnak el.

ZALAEGRSZEZEN, a megyeházzal szemben, dr. Obersöhn ház.

Eladó

vindornyalaki gazdaságomban — posta Zalasántó — tűzifának alkalmas nagyobb mennyiségű vegyes állabu fenálló fa, továbbá műfának tölgy és szerszámfának alkalmas nyirfa; ugyanott bérlet átadás miatt az összes gazdasági holt felszerelés, szalastakarmány és szalma, tehének és igás ökrök eladók.

özv. Hertelendy Józsefné.

Hirdetmény.

A zalaegerszegi szövetkezeti önszegélyző egyesület közhírré teszi, hogy az 1908. évi febr. hó 27-ikére kitűzött, de határozatképtelenség folytán meghiusult közgyűlését az alapszabályok 44. §-a alapján március hó 12-ik napjának délutáni 4 órakor hivatali helyiségében tartja meg.

Az igazgatóság.

GARVENS-SZIVATTYUK
rendkívül olcsók,
csak elsőrendű minőség.
Kérjen határozottan:
Garvens-szivattyut
Garvens-művek, WIEN XX/2.
Kövélés magyar és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

LEOPOLD GYÖR
Tyukzetmet, borkeményedés,
azonnal eltávolít a Kaiser-féle
TYUKSZENHALÁL
Ára 70 fillér.
A legjobb és legerősebb
sósborszesz az
ERŐ SÓSBORSZESZ
Ára 2 K, 1 K és 30 fillér.
Postán szállítja utánvét mellett a
KOSMOS vegyszert és karmellikai laboratórium.
GYÖR, BAROSS-UT.

Ötveneg-konzervek
BARTA-féle erdei gyümölcskonzervek,
izé, szörpök, gomba-, hus- és főzelék-
konzervek, nemes borovicskák,
legújabb minőségben szállít -
előkelőbb fűszeresek készítésével is.
Felkai Konzervgyár, Barta József
Felka (Szepesmegye). - Kérjen árjegyzéket!

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGESSÉG
gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **KRIEGER-féle**
TOKAJI CHINA-VASBOR.
Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért.
Kis üveg ára 8-20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszertárakban.
Postán küldi: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvin-tér.

PLATSCHEK VILMOS
elismerett legolcsóbb, legszolidabb
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

DIGESTO GLÜCK
Doboz 2 kor.
Postal szállítás „FEHÉR GALAMB” gyógyszertár
BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRÚT 93
Kapható minden gyógyszertárban és drogeriában.

Meglepő haladás!
FICHTENIN
a legkiválóbb, szabadalmilag védett szer, mely mindenféle fér-
get a lakásban ép úgy, mint mindennemű hernyót, vér-
és levéltetűt és egyéb kert- és veteményben kártékony állat-
kákat és azok petéit azonnal megöli.
Legmegbízhatóbb védekezési szerszám és dörzs ellen.
Használati utasítás szerszám való eljárás mellett biztosítjuk
a feltétlen eredményt.
Vezérképviselők Magyarországon részére:
DIAMANT és VADAS
Budapest, VII., Damjanich-u. 38. - Telefon 21-61.

BOGDÁNY
szerecsénye paratlan!
Vásároljunk osztály-
sorsjegyet csakis
BOGDÁNY S.
Magyarosi sorsjegytároló r.t.-nál
BUDAPEST, KÁROLY KÖRÚT 20.

Dr. KOVÁCS KÉZPASZTÁJA
3 nap alatt biztosan hat.
Tegelye K 1-20
Dr. KOVÁCS gyógyszerész
Budapest, Gyár-utca 17.
„Tollt-títkek” ingyen.

Ha fáj a feje használjon azonnal
Beretvás - MIGRAIN - pasztillát,
mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet.
1 doboz 1 kor. 20 fillér. - Minden gyógyszertárban és drogeriában kapható.
Fő- és szétküldési raktár: **BERETVÁS TAMÁS KISPEST, Rákóczi-utca 2.**
Ingyen postai szállítás 3 doboz rendelésnél.

PARIS Szálló
Szállás: Simon Pál
Budapest, VI., Váci-körút 22. sz.
100 szoba 2-30 K-tól feljebb, tisztaság-
gal és villanyvilágítással együtt. Fűtés,
elegáns kávéház, étterem. Világos szoba
megállóhely az összes pályaudvarok és
halál fele.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?
Schuller Kaszinó-éttermében
VI., ANDRÁSSY-UT 30. SZ.
Elsőrendű konyha! Naponta zene-szórakozás!

Dr. KOVÁCS J.
homopátiás rendelő-létező
Minden betegségben
szerelem, gyógyítás
Budapest, Váci-körút 13. sz.

KATZER
szőrmearul elsőrangú és a legújabb
világos ol vannak tartódva.
Első és legnagyobb
molyár ellen való szerszám.

Az igen tisztelt hölgyközönség b. figyelmét felhívom, hogy mindenféle hajmunkával foglalkozom. Homlok és oldal frou-frou, hajfonatok, előhaj stb. Képesítésemet nagy városokban szereztem. **!! Legujabb frizurák !!** Kegyes pártfogást kér **özv. Weiss Ignáczné** Zalaegerszeg, Csácsi-utca 34 sz.

ÓH JAJ! Köhögés, rekedtség és elnyájkásodás ellen gyors és biztos hatásúak **EGGER mellpasztillái** az étvágyat nem rontják és kitérő ízűek. **Doboz 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fil.** Fő- és szétküldési raktár: „NÁDOR” gyógyszerész Budapest, VI., Váci-körút 17. **ÉLJEN!** Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított!

Kapható Zalaegerszegen: Hrabovszky Rezső, Kaszter Sándor, Kocsuba Emil, Sümegen: Kossa Gusztáv, Zalaszentgróton: Botfy Péter gyógyszerészeikben.

Védjegy: „Horgony”
A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller pótlója
egy régióknak bizonyított házi szer, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalom-
csillapító szernek bizonyult küszvényes, csúszlós és meghűlésesnél bedörzsölés-
képpen használva.
Figyelmeztetés. Súlyos hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cég-
jegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 30 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógy-
szertárban kapható. - Főraktár: Richter Gyógyszerésznél, Budapestben.
Richter gyógyszerész az „Arany oroszlánhoz”, Prágában.
Előre megrendelésre. Minden nap készletben.

Ismeri-e a zalaegerszegi királyt?
a „Kalap Királyt”
a pénzügyi palota mellett.
Nála óriási a választék kalap, sapka, ing, nyakkendő és száz más uri divatcikkben.
Figyelmes kiszolgálás! Szolid árak!